

Kiadóhivatal:
Báter-nyomda, Kaszinóbazár
épület

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legintézetesebb számítással,
díjszabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bezerédj István-utca 5 szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő
összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 k.
negyedévre 2 kor. 50 fill.

NEPTANTÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre
előre beküldik: 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felelős szerkesztő:
BODNÁR ISTVÁN.

Belmuvek: **JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.**

Kiadja:
BÁTER JÁNOS NYOMDÁJA.

Csata előtt.

Bontakoznak a rajvonalak. Most még ugyan ködös, felhős a láthatár, elfedi az operálásiak induló csapatok voltaképpen való erejét, de az előőrsek felvonulásából, egy-egy korai elhírte-lenkedett puskalövésből mindenki sejti, tudja, hogy nagy csata előtt állunk.

Ez a kép jut eszünkbe...

Döry Pál alispán főispáni kinevezetésével megindult a verseny az üresen maradt alispáni székért. Egy-két önjelöltön kívül három komolyabban számbavehető jelölt is küzd érte.

Az első *Simontsits* Elemér vármegyei főjegyző, kit, mint az alispánnak amugy is törvényes helyettesét már csak e szempontból is megilleti az elsőség.

A második *Szévald* Móricz, tamási járási főszolgabíró, akinek hosszabb szolgálati idő áll a háta megett s egy-két esetben már alispán-jelölt is volt.

A harmadik báró *Jeszzenszky* György, simontornyai járási főszolgabíró, ki ugyan a *Simontsits* Elemér iránt való régi barátságból hálából kifolyólag önszántából fellépni nem akar, csak, ha — felléptetik s mivel akadnak, akik felléptetik, természetesen ő is jelöltnek számítható.

Itt tehát a három jelölt. Mindenik szép párttal dicsekszik. De mi szerintünk most nem az az első kérdés, hogy kinek van legtöbb reménye a választás kedvező esélyére, hanem az, hogy ki a *legalkalmasabb* e fontos és nagy felelősséggel járó állás betöltésére.

Ne vegye tőlünk rossz néven sem a tamási, sem a simontornyai járás főszolgabíróját, hogy az elsőbbséget nem ő nekik adjuk. Nem tudásuk, érdemeik lekicsinylése ez, de az általános vélekedésnek ide szegezése, hogy *ma Tolnavármegyében alkalmasabb képességű alispán-jelölt Simontsits Elemér főjegyzőnél nincs.*

Atyja iskolájában nőtt fel. Szép tudása, sok ismerete a folytonos önképzéssel egyre tágul, szónoki képessége kiváló, közigazgatási érteke, tapintata bármely fontos, nyomós kérdésben elismert. A szeptember fejeztől a legbonyolultabb ügyekben is. Tolnavármegye közgyűlése, állandó választmány, közigazgatási, de más bizottsága is tanúságot tehet az ő kiváló képességéről. Felvilágosító szavai, talpraesett megjegyzései előnyére válnak minden ügynek s ezeknek sikert, neki általános elismerést eredményeznek.

A távozó alispánt hosszas bete-

geskedése s más elfoglaltságai miatt éveken át amugy is ő helyettesítette, összeforrt vele az egész központi tisztikar, nem egy jegyző kollegájától hallottuk: valóságos csapás lenne a vármegye közügyeire, ha nem ő kerülne a vármegye élére, tehát ez időszertint — pótolhatatlan.

Nos, ha ez így van, pedig így van, akkor miért nincsen szó egyhangú megválasztatásáról? Elmondjuk ezt is részletesen, becsületos egyenességgel, semmit sem szépitve, semmit nem nagyítva, megrajzoljuk, igaz megvilágításba kívánjuk bemutatni annak az utóbbi időben sokat meghűszelt és megrágalmazott férfinak egész alakját, hűen leírjuk az ő igazán meg nem érdemelt kálváriáját.

Hát legelőször is *Simontsits* nem az ugynevezett tenyeren hordozott népszerű ember. Tiszteli, becsüli mindenki, de hisz ő, ha meg kell vallani, nem tudja kezelni az embereket. Az ő kiváló talentumát ügyeskedő ember egészen másként tudná felhasználni. Megalkudnék a körülményekkel, emberekkel, kapható lenne apró szivességek. Őt azonban elvakítja a vármegye közügyei iránt való határtalan szeretete, megy egyenesen, eltántoríthatatlanul, nem törődik vele: ki követi, egymaga van-e? Egyenes, nyílt, szókimondó, meggyőződése ellen nem kapacitálható, ami az általános érdeket illeti, bármily kényes ügyben exponálja magát érette. Tántoríthatatlanságát aztán makacságnak hívják, mindenkiel parolázni nem szeretését büszkeségnek, de bármit tartson is bárki róla, egyet még a legnagyobb ellensége is elismer, hogy megközelíthetetlen, puritán férfi.

De nem folytatjuk. Ne mondhasna senki, hogy hízogásba csapunk át. Attérünk azokra a voltaképeni okokra, amelyek jól megérdemelt érvényesülése elé — legalább látszólag akadályokat gördítenek.

Legelőször is a politika ez.

Régi szabadelvű párti ember volt. Nem érdekből, de belső meggyőződésből. Küldték-e, vagy magától ment, de mindig az első csatasorban küzdött.

Ellenfelei ettől az időtől kezdve valóságos „bűn“-lajstromot vezettek róla, amely alapján fejét követelik *fenn és ide lenni is.*

Kitűnő forrásból vett értesülésünk szerint — talán még ő sem tudja — az az első nagyobb bűne, hogy a *koalíció* (tessék megjegyezni!) letörésére Tolnából induló mozgalmat ő inszenizozta. Pedig hát 1903-ban amikor ez történt, koalíció még nem is volt, csak

obstrukció s az az ellen tartott népgyűlés összehívó plakátját a *legelőkelőbb ellenzéki férfiak is aláírták.**

Másik főbűne a szilágy megyei nem arany — de másfajta — *lelet*. Egy legyalázó népgyűlési pamflettel végig sértették Tolnavármegyét. És *Simontsits* megmutatta, hogy ily sértően beszélni nem lehet egy hatalmas vármegyével. Nagyobb pénzbiroságra ítélte a népgyűlés határozatainak aláíróit. Nagy bűn, csak hogy elfelejtik, hogy *Simontsits* megfelelőbbézt biroságot végzéseit épen a *koalíció egyik díszé*, maga gróf *Andrássy Gyula hagyla jóvá*. Igaz, a biroságot ő sem tudta behajtani a nagyszájú, förtelmes nyelvű népgyűlési lovagokon.

És most jön a harmadik, a legnagyobb, a darabont-vád.

Ez a kérdés már többször tisztázódott. A legbecsületesebb ellenzéki férfiak temették el, de éhes hiénák folyton felássák a sírból.

Kitűnő forrásunk erre is tud kádeneciát: *Simontsits* Elemér főjegyzőt még 1905. június havában megkínálták nem Tolna, de Pestvármegye főispániságával. Ha csak hatalmi vágy, nagyravágyás vezeti, elfogadhatta volna. Hisz a mi akkori főispánunk, gróf *Széchenyi Sándor* egész november hónapig megmaradt méltóságában s férte és férhet-e még csak gyanu is ezért az ő hazafiságához?

Ami aztán a tolnamegyei főispániságot illeti, amint elmondták már százszor, el lehet mondani százegyedikszer is, hogy igenis, a legperfidebb rágalom az, mintha a főispániságot *Simontsits* maga kereste s azért lépéseket tett volna.

Kristóffy *czitálta* fel s ez ajánlta fel azt neki, ő azonban csak oly feltétellel vállalkozott reá, *ha semmi törvényteleniséget nem kívánnak tőle s ha kineveztetésébe a vármegye beleegyeznek.* Ő Tolnavármegyének, később országszerte elismert helyes etikai alapján állott akkor is, vagyis hogy *országgyűlésileg meg nem szavazott adóbehajtáshoz, vagy meg nem ajánlott kalona kiállítására*

* A kezeink között levő eredeti plakát szerint azt a következők írták alá: Gróf Apponyi Géza, Bartal Béla, dr. Beóthy Károly, Bernrieder János, id. Bernrieder József, Bezerédj Andor, Bezerédj Pál, Borzsák Endre, Bunn Gusztáv, Bunn Lajos, Dömök Péter, Döry József, Fejős Károly, Fördös Vilmos, Fráter János, dr. Frühwirth Jenő, Hayt Gábor, dr. Hangel Ignác, Hanzély János, dr. Hirling Adám, dr. Kiss Erő, Kovács S. Endre, Kunczer János, László Lajos, dr. Leopold Kornél és Sándor, Mehrwerth Ferencz, Mittag Henrik, Nagy György Hangonyi, Orffy Lajos, Pártos Zsigmond, Perczel József, Perczel Lajos, Pesthy Móricz, Sass László, Schneiderbauer József, dr. Schwetz Antal, Szondi István, Sztankoványi János, Tenezlinger Lajos, Tildi János, Török Béla, Török Pál Majsai, Totth Odón, Ujj János és Vizsolyi Ákos. A szerk.

segédkezni nyújtani nem fog. Azakkori értekezleten hangsúlyozta, hogy ha a maga feláldozása árán is, e lépésével vármegyéjének kíván szolgálatot tenni, hogy azt az idegen inváziótól megmentse. Egyébként teljes őszinteséget kért: még nem késő, — mondotta, — aminthogy nem is volt az, mert még aznap este felutazott Budapestre megmondani a belügyminiszternek, hogy kinevezését ne is publikáltassa, mert azt el nem fogadhatná.

Persze azért lépett vissza, mert ráijesztettek, megfélemlítették, hogy nem iktatják be, botránnyal fenyegették?

Aki Simontsitsot ismeri, tudja, hogy megijedni nem egyhamar szokott. Ha akarja, be is iktatták volna. Mert éppen közéletünk egy jól ismert, tekintélyes *ellenzéki* alakja: *Jeszzenszky* Andor ur nyilatkozott úgy a jelzett értekezleten, hogy „bár a beiktatáson részt nem akart venni, de most, hallva a felszólalásokat s a hangulatot, igenis, megjelenik ott, mert szerinte a vármegye higgadtabb elemeinek minden lehető el kell követniök, hogy a beiktatás a vármegye hírnevének megcsorbulása nélkül menjen végbe. Ő egyébként bizik az ellenzék hazafias, de minden túlzástól óvakodó magatartásában.“

Azt hisszük, fényesebb bizonyíték nem kell Simontsits tiszta s feltétlen jó szándékai mellett, mint vármegyei közéletünk eme kiváló férfjának őszinte, korrekt nyilatkozata.

Ami aztán Simontsitsnak későbbi magatartását illeti, nem volt-e az is becsületes és tiszta?

Tessék megszavaztatni Tolnavármegye tisztikarát, akár eskü alatt is vallani fogják — *hogy a veszélypillanataiban kiben bíztak jobban s kiben látták az alkotmányosság-*

nak nagyobb védőjét: Simontsitsban-e, vagy pedig másokban?

S ki ismeri vajjon Mérő János, kormánybiztosi kineveztetésének hiteles történetét? A mi forrásunk igen jól ismeri, sőt azt is nagyon jól tudja, hogy ebből az ügyből kifolyólag volt kénytelen lemondani állásáról a darabont főjegyző. A tisztviselőknak a kormánybiztos várásakor összehívott értekezletén éppen hazafiasságáról ismert akkori alispánunk volt az, aki odanyilatkozott, hogy ő a kormánybiztos kinevezését törvényesnek tartja, a tisztviselőknak tehát tisztelegniök illik. Igaz, hogy azt is hozzátette, lehet, hogy neki a feje fog fájni!

Ez a kijelentés bizonyára sietette Simontsits lemondását, bár annak mélyrehatóbb okai voltak. Kijelentette ugyanis már régebben, hogy abszolutizmus alatt szolgálni nem akar. Lemondott tehát állásáról azonnal, amint a magyar parlament akkori vezérei: Tisza, Kossuth, Andrássy, Zichyegyértelműleg konstatálták, hogy a kormány, mely eddig inparlamentáris volt ugyan, de törvénytelen nem, alkotmányunkat sértő intézkedéseket tett. Ilyen volt a kereskedelmi szerződéseknél országgyűlés nélkül való megkötése. S amikor a Németországgal kötött ezen szerződés részét tevő állategészségügyi egyezményt a miniszterium végrehajtás végett a megyének leküldötte, ő a rendelet végrehajtását megtagadta s állását csakis az állandó választmány felkérésére tartotta meg.

Ez az igazság!

Darabontnak nevezhető-e tehát az a főjegyző, aki a törvénytelen kormány által megkötött állategészségügyi egyezmény végrehajtását is megtagadta, holott a vármegye végrehajtotta? Aki a német sorozási lajstromot alá nem írta! Aki a népszerűség fenekig tejfelét is

leszedhette volna az által, ha a póttartalékosok felsegélésére ő bocsátja ki elsőnek az országban a segítségére felszólító íveket. *Fiáth* Elemér báró szolgabíróval együtt ketten irták alá s nyomdánk már mint kész szedést dobta szét.

S mik még a vádak? Hogy a függetlenségi pártiak iránt valóságos gyűlölettel viseltetik? Erre nem egy baráti viszony adhatna ezaféle, de megegyezhetne nem egy függetlenségi képviselő, akinek megválasztását elősegítette, sőt ő tette lehetővé.

Ime tehát a fővádak, széttörve, széttiporva, mint a kigyó feje.

S mi állhatja tehát még útját, hogy ez a nagytehetségű ember, ez a másoknál nem rosszabb hazafi alispán lehessen? Az talán, hogy *jelenleg* egyik politikai párthoz sem tartozik? De szép volna-e az, hogy egy ember ilyen rövid időn belül egyszerre megcserelje pártállását, mint tavasszal a fa lombját és levelét? S egyáltalán korrekt, elfogadható álláspont-e az, hogy az alispáni állás, politikai állás? Hiszen a régi szabadelvű Tolnavármegyében pár évvel ezelőtt hogy maradhatott volna meg egy perczig is a volt koalíciós alispán s hogy maradhatna ott a helyén Baranya vármegye kiváló alispánja, Koszits Kamil, kit politikai okokból csak nemrég is leszavazott a vármegyéje?

Az alispán dolgozzék, tegyen, a vármegye politizálhat is, de csak ünnepeken, mert neki is dolgoznia kell. S ha mindez áll, vajjon olyan gazdag-e ez a vármegye tehetségekben, közigazgatási kapacitásokban, hogy tegyük fel egyoldalú politikai okokból nélkülözhető, mellőzhető egy ilyen kiváló fiát?

S ninesen-e ő ott mindenütt, a hol tenni kell, ki szokta védeni első sorban és mindég egész testtel a vármegye, tisztársai érdekét. Városi, köz-

TÁRCZA.

Mi van még hátra?

(Anyikának)

*Mi van még hátra? . . . Elsuhan felettünk
Néhány rövid percz, s lebukott a nap.
A föld tovább forog, tovább halad,
Mi meg felejtünk, — mindketten felejtünk . . .*

*Te elfelejtet, hogy én — voltam,
Hogy néked mennyi bűt okoztam.
Hogy szereltem a bort, a tréfát,
És meg nem ettem a sárgarépát.
Felejtet, mily sokra becsültem
Anakreont és Epikurt . . .
Míg a vén asszonyt elkerültem, —
(Be jó, ki néha futni tud!)*
*Mindent felejtessz. Nem gondolsz reám
Sejtelmes nyárnak éjjelén.
Csak álmaidban suttogod talán:
— Nyugodjék békivel, szegény!
Én meg felejttem a sok meddő harcot,*

*A gyilkos, édes mérgeket . . .
Óh, megfizettem jól a hadi-sarcot,
Jobban fizetni már nem is lehet
E hitvány, földi életért . . .
— Többet bizony nem ért!
És elfelejttem, — akít úgy szerettem, —
A sugaras napot, a bűvös éjjelt . . .
A lány-mosolyt, mely behálózta lelkem,
Mely boldogított, majd meg összetépett . . .
Felejttem a mámorot, a csillogó bort,
Nem izgat föl a bölcsesség, vagy a hőbort.
Felejttem a tavaszt, május virágát, — —
S a sok gazembert, aki él, mozog, —
Ki elrabolja másnak boldogságát,
— Az átkozott!*

*Mindent felejtet. Téged is felejttek,
Te jó, te drága, szenvedő felem! . . .
De végső szám, mit ajkamon kiejtek,
Tehozzád száll a néma éjjelen . . .
Utolsó szám is, téged áldva,
Egy kínos-édes »jaj«-ba ful:
S utolsó könyvem, mint virágra
A harmat, — emlékedre hull . . .*

*Azután vége. Még a perc is ellünl.
Jön a sötétség. Lebukott a nap.
A föld tovább kering, tovább halad,
S mi elfeledjük azt is, hogy — szeretünk!*

KENÉZY CSATÁR.

Adjakok, adjatok, amit Isten adott.

Bezerédj Pál ur ezen a héten küldte szét értesítését, hogy a szekszárdi népkonyha megkezdte működését erre a téli időszakra; egyuttal felkérte a jólelkű embereket adakozásra, a népkonyha számára. Én is megkaptam a nevemre címzett értesítést, el is olvastam hűségesen, különösen azt a részét, mely más szavakkal ugyan, de körülbelül ezt tartalmazza: „adjatok, adjatok, amit Isten adott.“

Néztem egy ideig a nyomtatott betűket és elgondolkoztam, hogy hát jó magamnak is nagy szegénye ugyan hány filléremmel, miféle ajándékkal járulhatnék az ember-szeretnek erre az igazán megáldott oltárára? Mert hogy csakugyan megáldott oltár ez

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testiényt, meg-mo-
dítja a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

**Tüdöbetegegek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulózis, influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenki
„Roche“ eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárak-
ban. — Ára üvegenként 4.— korona.

ségi ügyekben vajjon ki jár legelől, a községi jegyzői karnak van-e lelkesebb, munkáját jobban megbecsülő barátja? Hát társadalmi emberre nincs szükségünk? Ki tesz e téren is nálánál többet? Ki tud produkálni akkora eredményt a társadalom széthúzó elemeinek összpontosításában, ereje fokozásában, áldozatkészségre buzdításában, mint ő. A Garay-szoborra 40 évig gyűjtöttünk s ő a Bezerédj-szobor 30 ezer koronáját egy-két év alatt hozta össze.

De ne részletezzünk. Bárhogy forgassuk, szemléljük a dolgot, megfélelőbb, tehetségesebb, korrektebb emberünk az alispáni állásra ezidőszertint nincs.

Tömörüljön tehát mellé és segítse elő megválasztását minden bizottsági tag, akit az általános érdek magasabb szempontja vezet.

Tisztán, mocsoktalanul áll ő a fórumon, nem mutogatja ártatlanul kapott valódi sebeit, nem, mint mások: mesterségesen csinált műsebeit, hogy szájalmat keltsen; nem kér, fenyeget s vádol, nyugodt öntudattal várja az igazság napjának kisütését.

S az ki is fog sütni, vagy már is kisütött. Tolnavármegyének jelenleg más alispánja nem lehet, mint *Simontsits* Elemér s ha más lenne, bizonyára elkövetkeznék az az idő, amikor az okatlan mellőzés hét sebjétől halálra sebzett férfinak mind a hét sebébe még a most ellene küzdők is oda tennek az ujjait, mondván: Kár volt érte, mert »ez igaz ember vala, — sőt ez vala az igaz ember« . . .

Ezen kérdés megvilágítására közéletünk egy tekintélyes alakjától, a következő sorokat vesszük:

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Döry Pál, megyénk szeretett alispánja Békésmegye főispánjává kineveztetvén, itteni állásának betöltése végett már is többfelé

ágazó véleményt lehet hallani. Három jelölt-ről is beszélnek. A t. szerkesztő ur szíves engedelmével mint *tárgyilagossá szemlélő* kívánok az ügyhöz hozzászólni: Nincs vármegyénkben ember — magukat az ellenjelölteket is beleértve — ki el nem ismerné, hogy ez idő szerint az alispáni szék elfoglalására képzettebb és reátermettebb jelöltet széles e megyében lehetne találni, mint milyen *Simontsits* Elemér, a jelenlegi főjegyző! Amde az hozatik fel ellene, hogy ő hajlandó volt a megyénkben éppen akkor üresedésben volt főispáni állást a Fejérváry kormánytól elfogadni, tehát a darabontokat szolgálni. — Jó lesz ezt a kérdést tisztázni: Tény, hogy az akkori kormány részéről Tolnamegye főispánjával megkínáltatott; azonban mielőtt nyilatkozott volna, az ő kérésére, az akkor lelépett főispán Széchényi Sándor vbtt ő méltósága számos megyebizottsági tagot hívott össze értekezletre. E sorok írója is részt vett ezen az értekezleten, a mit állít, tehát, mint szem- és fültanú állítja: Mindenekelőtt felszólalt *Simontsits* Elemér, felkérve a jelenlevőket véleménynyilvánításra, kijelentvén, ha a *vármegye érdeke* úgy kívánja meg hozza az áldozatot és elfogadja az állást, mégis azon világos kikötéssel — mit különben, ugymond, a miniszter előtt is kijelentett, hogy ő csak addig szolgálhat, míg alkotmány és törvény tiszteletben tartatik, mihelyt ettől egy hajszálnyira eltérés történik, nincs ember a világon, kinek kedvéért akár még egy percig megmaradna hivatalában. Többben hozzászóltak. Arra határozottan emlékszem, hogy *Jeszzenszky* Andor megyénk egyik vezérémbere azt mondta: „Nehogy valami idegen embert küldjenek nyakunkba főispánnak, helyeselné, ha elvállalná a főispánságot.“ *Szabó* Károly a szekszárdi kerület jelenlegi orsz. képviselője pedig *Simontsits* nagy képességének hangsúlyozása után, azt mondta: „Dobja el magát ezt a méltóságot és maradjon közöttünk“. És *Simontsits* ezt a tanácsot fogadta el, visszautasította a főispánságot! Ama nyilatkozatot pedig, hogy csak addig szolgál, míg az alkotmány és törvény tiszteletben tartatik, magával szemben oly szigorúan magyarázta, hogy mikor a darabont kormány az országgyűlést katonai kormánybiztos által feloszlatta, még mint megyei főjegyző sem akart ezen kormány alatt szolgálni, ez állásáról is lemondott és csak mikor az éppen üléselő állandó választmány testületileg kérte, hogy vegye vissza lemondását, volt reábirható, hogy megmaradt főjegyzőnek. — A

tényállás ezen tárgyilagossá előadása után, ítélje meg bár ki is, lehet-e igazságosan ebből S. ellen vádat kovácsolni?

Dixi.

Egyébként a választási előkészületek mindenik párt részéről javában folynak. A *Szévald-Jeszzenszky* párt különösen heves akcióit fejt ki, elannyira, hogy egész Budapestig elhúzódna a választási előcsatározások. Egyesek, látva *Simontsits* nagy fölényét felülről jövő presszióval kívánták volna őt elejteni. Hazafias, nemzeti kormányunk természetesen a törvény ily fragrans megsértésére nem vállalkozik s valósággal a legteremtőbb sértés arra még reá is gondolni, hogy gavallér, igazságos főispánunk is kapható legyen ilyen machinációra.

A választás tehát teljesen törvényes formák között fog lefolyni, még pedig most már látható, hogy *Simontsits* Elemér fényes győzelmével.

Az így megürült főjegyzői állásra a központban immár csak egy jelölt van. *Forster* Zoltán első aljegyző, ki zajtalan, szorgalmas munkájával, már csak azért is, mert ő rajta a sor, a legkompetensebb erre az állásra dr. *Éry* Márton II. aljegyző szintén hatalmas párttal rendelkezett ugyan a főjegyzői állás elnyeréséhez, de a vármegye nagy érdekeire való tekintetből, dícséretes önelhatározással, tegnap visszalépett. Mivel dr. *Éry* I. aljegyző lesz, helyére *Szévald* Oszkár lép elő. A többi így megüresedő állásokról még nem esett szó.

Természetesen ez a kombináció csak *Simontsits* győzelmével aktuális. Az esetben, ha *Szévald* lenne az alispán, helyére *Sörös* József szolgabíró óhajt pályázni, ki 20 éves eredményes közszolgálatával már szintén megért az előlépésre.

Különben a választási ügyek megbeszélésére gróf *Apponyi* Géza főispán e hó 27 re bizalmas értekezletet hívott össze s holnap *Boda* Vilmos elnöklésével a régi függetlenségi párt is értekezletet tart.

A szekszárdi népkönyha.

A szekszárdi népkönyha, ez a nemes emberbaráti intézmény ismét megkezdette áldásos működését. Megjött a fagyos tél, de bölcs isteni végzés az, hogy az emberi szívekben ilyenkor van a legmelegebb, a jót tenni-vágyás, a könyörület magasztos ér-

azt néhány hónappal ezelőtt tiszta véletlenül magam hallottam és láttam is.

Akármerre járok-kelek, a magam néprajzi szemüvegén keresztül nézem és látom a népet, gazdagját úgy, mint a legszegényebbjét s bizony igen gyakran a köznép között sok becses, igazgyöngyöt fedeztem fel. Egy ilyen igazgyöngyöt mutatok be most e lap olvasóinak.

Szép, napos időben szívesen sétálok néha béri Balogh Ádám fája felé a bátaszéki országúton, le az ősényi kocsiútig, meg vissza. Gyönyörködöm egyfelől a sík Sárköz tájékain, másfelől meg a síkság fölött emelkedő domblánczolatlan; lellem és gondolataim belevesznek a szabad, nyílt természetnek minden szépségeibe. Egy ilyen sétám alkalmával találkoztam az úton egy iczi-piczi asszonnyal és három apró gyermekével. Az asszony alig másfél méternél magasabb, gömbölyű piros arczu, s a szemei, azok a savókékszinű szemek mosolyognak; a gyermekek, egyik piczi, másik kicsi, leánygyermek mind a három; ketteje az anyjuk szoknyáját fogja egyik kezével, másikával meg kalácsféle sü-

teményt töm nagy igyekezettel, még nagyobb étvágyal abba a két piros-pozsgás, gömbölyű arczoskával körülombozott szájakába; a harmadik meg az anyja karján ülve két kis kezével gyömöszöli befelé a jóízű kalácsot s a szemek, azok a világos ne-felejt-szinű szemek úgy mosolyognak, mint a tiszta égbolt onnan felülről. Mind a három gyermek szakasztott anyjuk, akár csak az ugyanazon fáról való almák, úgy hasonlít egyik a másikához. Ruházatuk bizony-bizony nagyon silány, lerí róluk a nagy szegénység, az a kiáltó szegénység, amit el-takarni, letagadni nem lehet. Hanem azért az a silány gunya is, ami testüket fedi, látszik, hogy gondozott; a gyermekek anyjuk egyszerű tudományával szépen simára vannak fésülve. Hát ez az apró asszony azzal a három pöttöm gyerekkel nagyon, de igen nagyon szegény, de nem dologkerülő, csavargó.

Megszólítottam az asszonyt; tetszett az a három apróság, meg az egész csoport úgy, amint a maguk egyszerű, természetes valóságában előttem voltak; megessett a szívem rajtuk, de mégis igaz lelki gyönyörűséggel

legeltetem szememet ezeken a vidám, mosolygó arczokon. A két nagyobbik már bevégezte lakomáját s lekuporodott az anyja mellé a földre; mind a kettő nevető arczokkal, csillogó, vidám szemekkel bámult rám s az anyjuk? . . . hát az anyjuk, az az apró asszony olyan természetes egyszerűséggel csevegett velem, mintha az élet terheit soha sem ismerte volna. A kalácsot ott kapták az utszéli csárdában, oda szokott járni az asszony dolgozni, aztán ha be-bevetődik, hát a jószívű koresmárosné hol egy darab kenyérral, hol más valami ennivalóval örvendeztetni meg a gyerekeket. Megajándékoztam az apróságokat egy egy kis pénzzel, aztán folytattam sétámat, de ezt a kedves kis csoportot sokáig nem tudtam felejteni; még hetek múlva is eszembe jutottak.

Hónapok múlva ismét arra vitt utam és a véletlen úgy intézte, hogy ismét találkoztam velük. Most már ismerősök gyanánt köszöntöttük egymást. Megint csak azok a nevető szemek, azok a mosolygó arczok voltak, mint azelőtt. Természetes, hogy ismét szóba eredtem velük.

Tulhalmozott raktár miatt mélyen leszállított árak!

Szőrmével bélelt uri kabátok . . . . . 22 koronától 30 koronáig
Gyermek és fiu kabátok legfinomabb kivitelben . . . . . 7 koronától 12 koronáig

3-4

ELKÁN ÁRMIN

kalap, czipő, uri divat és szücsárúk nagyraktárában

SZEKSZÁRDON.

zése, a didergő nyomor láttára heviti legjobban az emberi keblet. E nemes érzésekre utal a szekszárdi népkönyha nagynevű védnöke, Bezerédj Pál, ki a következő lelkes hangú kérelmet intézi a szegények nyomorán megeső, jótékony szívekhez:

„Nemes hivatásához képest a szekszárdi népkönyha megkezdi működését a legközelebbi időben, hogy a szükölködőknek amugy is nyomasztó helyzetén legalább a téli időszakban könnyítsen némileg.

Számos szegényeink nevében tehát teljes bizalommal fordulunk a jószívű emberbarátokhoz és kérjük őket, hogy ezen humanus intézménytől ezúttal se vonják meg aldozatokész támogatásukat.

A népkönyha hálás köszönettel fogad el könyöradományokat úgy készpénzben, mint élelmicikkben.

A kegyes pénzadományokat kérem egyenesen Szekszárdra küldeni. Az élelmicikkeket pedig kérem a népkönyhához juttatni (Szekszárd, Sédpaták-utca 1113. sz., róm. kath. ovoda). Ez utóbbi adományokról csak néhány sorban, nyílt levelezőlapon sziveskedjék engem is értesíteni.

A felhívás ezután ismerteti a népkönyha ez évi áldásos működését. Így a szekszárdi népkönyhában a múlt télen, illetve 1907 január 2-től 1907 márczius 2-ig összesen 6293 adag meleg ételt és 600 kenyert, vagyis átlag naponta 125 adag ételt osztottak ki a szegények között. Szébb dicséret e sokat mondó számoknál nem kell.

Közli ezután az adakozók teljes névsorát, melyet annak idején már közöltünk s így emlékezik meg a nemes intézmény kegyes jótévedőiről:

A midőn ezen kegyes adományokat szegényeink nevében a legbensőbb hálával újból is megköszönöm és azok átvételét nyugtatom, egyszersmind biztosítom a nemes adakozókat, hogy adományaikat legjobb meggyőződésünk szerint lelkiismeretesen használtuk fel.

Különösen azoknak is őszinte köszönetünket nyilvánítjuk, kik személyesen voltak szívesek közreműködni jótékony intézetünkben. Névszerint *Uvardy* Sándor urnak, ki az egész intézmény vezetését volt szíves magára vállalni, továbbá *Triebler* Ilma kisasszonynak; végre a róm. kath. ovodát vezető irgalmas testvéreknek, kik magasztos

hivatásuknak megfelelően, szegényeink sorának enyhítésén ezen a téren is közreműködtek.

Végül engedje meg a nagyérdemű közönség, hogy ezt az emberbaráti intézményt újból is legjobb indulatába ajánljam. Ezt pedig annál nagyobb bizalommal teszem, mert tudom, hogy nagylelkű támogatását egy valóban jó és áldásos ügytől, a minő a mi népkönyhánk is, meg nem tudja tagadni. Szekszárd, 1907 év decz. havában.

Hazafiai üdvözléssel:

Bezerédj Pál.

A vadházasság.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Becsés lapjuk multheti számában, *Reichert* Gyula kistormási ág. hitv. ev. lelkész ur tollából „A vadházasság” czim alatt egy cikk jelent meg, melyet válasz nélkül nem hagyhatok. Nagyon kérem tekintetes Szerkesztő urat, kegyeskedjék ezen válaszat közölni.

A mélyentisztelt lelkész ur ugyanis említett cikkében az egyház-politikai törvényeket, mint a vadházasság nagyrészt okozóját, előidézőjét említi, sőt oly erős kifejezést is használ, hogy „Mióta az egyház-politikai törvények életbe léptek, azóta mintegy gomba módra terjed a vadházasság.” Hát ez kérem nem áll, nem pedig azért, mert először is statisztikailag bizonyított dolog, hogy éppen az egyházpolitikai törvények életbe lépté óta, sokkal kevesebb a vadházások száma, sőt e számarány folytonosan apad; másodsor nem is állhat meg a tisztelendő urnak állítása a természetes következményképpen sem, mert hiszen éppen a polgári törvények teszik lehetővé, hogy még azok is, kik ennek életbe léptéig, az egyházi tilalom miatt, nem köthettek házasságot, azok épp e törvények következtében azt megköthetik.

Az igen tisztelt lelkész ur cikkének másik helyén pláne még indokolja is állításának helyességét, a hol ugyanis azt állítja, hogy azért okozója az egyházpolitikai törvény a vadházasságok gomba módra való szaporodásának, mert „Ha az anyakönyvvezető jött-ment esőselek feléktől vagy házasságkötésre néha néha jelentkező sze-

gény eselédstől követeli a házasság megkötésére a törvény által kívánt okmányokat, hogy a sok költségtől szabaduljon, inkább összeáll” (tehát vadházasság lesz.) „Főtisztelendő ur! Kegyednek — mint papnak, mint a nép vezetőjének — oktatójának feltétlenül kell azt tudnia, hogy a polgári házasságkötés először is teljesen és minden körülmények között díj mentes. Másodsor, hogy annak megkötéséhez a vőlegénynek és menyasszonynak bélyegmentes keresztlevelel kívül, pláne faluhelyen, abszolute semmi más okmány nem szükséges; hát hogy állíthat kedved, ezeket tudva, oly nagyon is ellenkezőt? Hogy írhatja, hogy a bemutatandó okmányok sokba kerülése még a jelentkezőt is elriasztja a házasságkötéstől. Hiszen kérem ez abszurdum. De tegyük fel, hogy így van, hiszen akkor is nem mi, hanem Önök az okai, mert hiszen Önök adják még mindig ki azokat az Ön szerint oly igen sokba kerülő okmányokat.

Tekintetes Szerkesztő Ur! Az imént általam említett két okmányon kívül ugyan kell néha többet is követelni, mint például a katonai könyvet (de ez ingyenes), a személynazonosságot igazoló eselédkönyvet, munkakönyvet (de ez ingyenes). Felmentést az unoka testvéri viszony, fejletlen kor, várákosási idő stb. alul. De kérem, míg ezen okmányok beszerzése most csakis a kérvény és bélyegeibe (legfeljebb 7—8 koronába) kerül, addig ezek ezelőtt szintén legalább is ennyibe kerülve, még külön taksa fizetéshez is voltak és egyházilag vannak még most is kötve.

Hát kérem Főtisztelendő ur, ezeket, tudva, hogy írhatta azt, hogy a mi általunk kívánt sokba kerülő okmányok segítik elő a vadházasságot. Más annak az oka Főtisztelendő ur. Mert például méltóztatásuk csak itt Szekszárdon — ismét csak példál — a római katolikus egyháznak figyelmére méltatni, annak hívői között — alig van 3 vagy 4 vadházasságban élő pár. De az is igaz, hogy dacára a polgári törvényeknek, az itteni papság kezéből is kivett anyakönyvvezetésnek, az itteni lelkész urak még mindig bírnak hűvekre oly nagy befolyással, hogy a vadházasságot nekik majdnem lehetlenné tudják tenni; de szerintők a nyájukból eltévedt bárányt a pásztorának kell felkeresni s a nyájhoz visszavezetni.

— Hány gyermeke is van magának? kérdeztem tőle.

— Három, annyi bizony, három.

— Van ura is? kérdeztem tovább.

— Van bizony, ha nem volna, akkor ezek a gyerekek se volnának.

— No nem úgy értettem, azt hittem, hogy özvegy asszony.

— Nem én kérem, van én nekem jó uram.

— Hát aztán hol laknak?

— Itt lakunk a hegybe, az őcsényi hegybe, arra a Tótvölgye felé.

— Van kis házikójuk?

— Nincs nekünk kerem, csak a partha lakunk, jó lakásunk van nekünk, nyáron hűs, télen meg meleg.

— De hiszen nem egészséges ilyen lyukban lakni!

— Mondták ám már kérem, de nem vesszük észre.

— Hát aztán miből élnek?

— Miből? hát kérem dolgozunk, én is, meg az uram is dolgozunk ám! Az apró asszony ezt a kijelentést még a feje löbbálásával is erősítette és nevetett melléje, de jóízűen.

— Hát van-e elég munkájuk?

— Van bizony kérem, földet, szőlőt vállalunk pénzért, meg élelemért; kapunk a gazdáktól két-három zsák krumplit, babot, káposztát is, meg egy kis fát is szerezhettünk; most is vállalt az uram egy szőlőt megmunkálni öt forintért, meg két zsák krumpliért, hát csak így élünk; eszünk is, meg egy kicsit meg is takarítunk télre.

De hát hamar elfogy az a kevés, amit összekapargatnak, aztán hosszú a tél, hogyan élnek akkor?

Erre a kérdésemre még mosolygóbbra vált az apró asszony arca s vidám nyelvpörgetéssel, látható örömmel válaszolta: de elmegyünk ám akkor a *népkönyhába*, kapunk ott eleget; igaz, hogy egy félét, de jót, meg eleget; hazahozom mindennap, aztán kétszer is jól lakunk belőle; egyszer jó bablevest, másszor gombocot, meg krumplit, meg jó tésztát is; óh, kapnak ott sokan, még a cigányok is, azok is viszik haza; nem félünk mink a téltől, itthon is van egy kicsi, meg a népkönyhában is kapunk; egy kis fát meg munkáért szerzünk, hát csak megélünk.

Amíg ez az apró asszony végigdicsérte nekem a szekszárdi népkönyhát, olyan boldog megelégedés ült az arcán, ez csillogott ki szeméből és még tovább is mesélte volna a maga szegénységében is megelégedett voltát, ha reá értem volna tovább hallgatni. Nem sokkal ezután magát a családfőt, az apát is láttam; semmivel sem magasabb, vagy talán még alacsonyabb a feleségénél.

Ime egy földhöz ragadt, szegény barlanglakó család, melynek nincs egyebe pusztán életénél, a legszükségesebb néhány rozszant butordarabnál és a rajta levő silány ruházznál és mégis megelégedett, mégis boldog; ez a kincseken meg nem szereshető megelégedett boldogság ott ül az arcukon, onnan nevet ki mosolygó szemekből akkor is, mikor az év melegebb idejére gondolnak, mert hiszen két kezük munkájával, szorgalmatos igyekezetükkel megkeresik a mindennapi kenyeret; és akkor is, mikor a hideg tél zord időszakára gondolnak, mert az emberszeretet oltárán számukra is van kenyér. Nincs ajkukon panasz, nincs keblükben sóhaj, nincsenek vágyaik, de nem is éheznek, mert

éppen akkor, mikor legnagyobb szükségben volnának, boldogan forgatják eszükben a *népkönyhát* és annak ízletes, bőséges ételét.

Bizony mondom, hogy az emberszeretnek megáldott oltára a szekszárdi népkönyha; ennek a sorsával megelégedett kis családnak nevető arca, kacagó szemei az áldás, melyet akkor mondanak rá, mikor arra gondolnak, mikor arról beszélnek.

Ez csak egy kép a sok közül, mely az ismeretlenség homályában rejtőzik s bizonyára van még több ilyen áldást osztó szegénye a népkönyhában. Meg is érdemlik, hogy elhordják az emberszeretnek erről az oltáráról a maguk jutalmát.

Mikor egy ablak alatt napi utamban elmegyek, néha néha ott látom az ablakban könyökölve az ősz fűrtű nagyasszonyt, a szekszárdi népkönyha megalapítóját. Nem tudom, volt-e alkalma oly véletlenül és oly titkon szemlélni áldásos munkájának édes gyümölcsét, mint a hogy nekem juttatott a véletlen egyet, azokban a szegénységükben is életvidám emberekben? Áldott a kéz és gondolat, mely a népkönyhát megalkotta, áldottak azok, kik azt tovább gondozzák, áldottak azok, kik emberszeretük filléreit hordják oda össze, mert a testi szegények, kik onnan táplálkoznak, lelkükben mosolyognak és örvendeznek; de mosolyog maga az Ég is velük együtt.

És én, a magam szegénye, erre az emberszeretnek csak nevető örömet gerjesztő oltárára leteszem a magam fillérjét is, lelkemből szakadt betűimet azzal a kérelemmel: „Adjatok, adjatok, amit Isten adott!” Kiki a maga gazdagságához képest; bizony mondom, megérdemlik a munkás éhezők.

Kovács Aladár.

A közlésért fogadja Szerkesztő ur
Köszönetemet, maradok

igaz tisztelője
Dömötör Miklós
szekszárdi áll. anyakönyvvezető.

Döry Pál, főispán.

Nem jött váratlanul a hír, hogy Döry Pált, Tolnavármegye volt alispánját Békés-vármegye főispánjává nevezte ki a király. Régen rebesgették már ezt, míg most csakugyan ténynyé vált a hír. A jelenlegi kormány Döry Pál alispánnak a nemzeti ellenállás korszakában kifejtett buzgó tevékenységét akarta e kinevezéssel honorálni.

A távozó főispán harmincz éves pályáját futott meg e vármegyében. Kezdte a legszerényebb álláson. Később volt árvaszéki elnök, főszolgabíró, majd alispán. Nemcsak fényes összeköttetései, de szép tehetsége is segítette őt előre. Tudott nyájas, előzékeny lenni, az emberek általában szerették, de igazán jó szívével is nem egyszer éltek vissza.

Mint főszolgabíró, alispán, hatalmas, nagy kötelességeket reá ruházó örökségéhez jutott. Az erős kezű, fényes tehetségű Simontsits Bélától — előbb a völgyesi járás adminisztrálását, majd a szintén pompás és ékes rendben visszahagyott alispánságot vette át.

Ilyen nagynevű előd után fényes, maradandóbb alkotásokra bizony nem igen nyílik alkalom. Elvégre a remekbe készült díszmagyaron nincsen már igazítani való, legfeljebb arra kell vigyázni, hogy a pompás díszmagyart a — moly meg ne egye.

A távozó főispánnak is körülbelül ilyen szerep jutott. A vármegye szép, díszes mentéjének a rendben tartása. Alatta a közigazgatás nem sokat fejlődött, de megmaradt bizonyos magaslaton s ez egymaga is elég érdem.

Az új főispán e hó végén távozik végleg Szekszárdról. Ugy értesülünk, hogy e hó 29-én lesz a beiktatása s 30-án már vezetni fogja a békési választásokat.

Döry Pál alispánnak főispánná való kinevezetése amilyen örömet keltett, sokan épp annyira sajnálják úgy az ő, — mint nejeinek, — Döry Gabriellának eltávozását is, — aki itt a közjótékonyaság ügyeinek lelkes és fáradhatlan vezetésével általános tiszteletnek és szeretetnek örvendett.

VAROSI ÉLET.

Városi közgyűlés. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete f. évi december hó 21-én d. u. 3 órakor dr. Szentkirályi Mihály polgármester elnöke alatt a Szekszárd Szálló nagytermében rendkívüli képviselőtestületi közgyűlést tart. Táragsorozat: 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése. 2. A fogyasztási adó megváltási szerződés bemutatása és az egyezségek megkötésére bizottság kiküldése. 3. A menedékházak 1907—908. évi költségelirányzatának megállapítása. 4. Az orsz. gyermekvédő liga választmányába egy tag megválasztása. 5. Vármegyei alispán ur felhívása a felállítandó Béri Balogh Ádám emlékre való adakozás iránt. 6. A régi fogyasztási adó és fillokszera adóalap megszüntetésére vonatkozó számvevői jelentés. 7. A községi iskolások előterjesztése Kluba Gézáé helyettesítési díjai tárgyában. 8. A községi iskolások előterjesztése Horváth Györgyné menedékház vezetőnő jutalmazása iránt. 9. A városi gyámpénztár negyedévi megvizsgálásáról szóló jelentés. 10. Szilágyi Dezső szinigazgató kérvénye és ennek kapcsán javaslat a teremdíj leszállítása iránt. 11. Finta Ferencz faikkola kezelő fizetésemelés iránti kérvénye. 12. Szajkó Péter majoros hasonlótárgy kérvénye. 13. Sallai István háziszolga hasonlótárgy kérvénye. 14. Horvát Drubics János kérvénye törleszi engedély kiadása iránt. 15. Schönstein Miksa települési engedély iránti kérvénye.

HIREK.

A szeretet ünnepére.

Ha az ősi pogányvilág reánk maradt emlékeit vizsgáljuk, már a legősibb pogánykorban is reá bukkanunk a népek egy-egy örömmünnepére, melyet főképp olyan időben ültek meg, midőn a testük táplálására szükséges eledleket bőségben gyűjthették össze. Nekik a legnagyobb öröm akkor kínálkozott, mikor a föld, a nagy természet dus lakmá rozáshoz való terített asztalhoz várta őket s a fák gyümölesöket, a növények bőséges magvait, erdők, mezők és vizek az ehető állatok szapora seregét kínálták az éhez emberiségnek.

De meg vagyon írva: „Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem Isten igéjével is.“ Nemcsak a test, de a lélek is éhez, vágyva eseng lelki eledel után s ha bőségesen gyűjtheti, megüli annak örömteljes ünnepét.

A lélekben is táplálkozó keresztény világnak ilyen legnagyobb örömmünnep a karácsony, mely Isten legszebb, legkedvesebb igéjének, az emberszeretet megszületésének s a föld kerekességén való bőséges szétáradásának évfordulója immár közel kétezer év óta.

Gyűjtsük hát keblünkbe mi is, kik éhezünk és szomjuhozunk a Teremtőnek a mennyei javak bőségéből lelkünknek nyújtott tápláló igéjét: az emberszeretet, az ő legkedveltebb fia, a názáreti Jézus születésének emlékünnepén s e szeretetnek melegsége áradjon szét mindnyájunk szívében embertársaink iránt is.

Ez a szeretet vonuljon be olvasóink és munkatársaink hajlékába, hogy minél örömteljesebb és vidámabb boldog karácsonyi ünnepet ülhessenek szeretteik körében.

— Munkatársainknak, előfizetőinknek és lapunk olvasóinak boldog karácsonyi ünnepet kívánunk.

— Személyi hír. Apponyi Géza gróf főispán e hó 26-án városunkba érkezik s másnap értekezletet tart a vármegyei választásokra vonatkozólag.

Döry Pál főispán ma Szekszárdra érkezik. Tolnavármegye tisztikara Simontsits főjegyző vezetésével a napokban bucsuzik el tőle.

— Tisztelgés a polgármesternél. Folyó hó 17-én Szekszárd város polgármesterénél a ref. presbiterium és olvasókör tisztelgett. Göde Lajos káplán kifejtette, hogy a ref. presbiterium örömmel üdvözlözi az új polgármestert, de egyttal annak dokumentálása végett jött, hogy őket a lezajlott választásnál semmi felekezeti érdek nem vezette, csak a város jól felfogott érdeke. Dr. Szentkirályi Mihály ily értelemben elfogadja az üdvözlöt s szintén kijelenti, hogy ő mint a város polgármestere távol áll minden felekezeti célok szolgálásától, s kéri, hogy ily irányban támogassák. A tisztelgés után a polgármester barátságosan elbeszélgetett a küldöttséggel.

— Kaszinó estély. A szekszárdi kaszinó december 31-én Szilveszter-estélyt rendez.

— Adomány. Hanny Gábor pécsi kanonok, pápai praelátus a szekszárdi r. k. ovodának 50 koronát adományozott, mely kegyes adományért hálás köszönetét fejezi ki Döry Pálné elnök.

— Alelnök választás. Az országos orvosszövetség tolnavármegyei fiókjának szűkebb bizottsága dr. Dragics Imre tb. vármegyei főorvost alelnökké választotta meg.

— Lakoma a polgármester tiszteletére. A mult vasárnap Szekszárd város tisztikara fényes lakomát rendezett dr. Szentkirályi Mihálynak, az új polgármesternek tiszteletére. A társas ebédén valami 120—130-an vettek részt, párttekinet nélkül. Az új polgármestert Simontsits Elemér vármegyei főjegyző köszöntötte fel, mint a vármegye volt kitünő

tisztviselőjét. A városi tisztikar nevében — Janosits Károly főjegyző betegsége miatt — dr. Török Ottó mondott szép üdvözlő beszédet. Kovács Dávid — Simontsitsra, az új alispán jelöltre üritett poharat, némi politikai vonatkozással, a melyre Simontsits igazolva hazafias jószándékait a multban, frappáns hatással válaszolt. Az új polgármester a város boldogságára üritett poharat, hálásan köszönve meg a kitüntető ovációt. Sikerültél sikerültebb felköszöntőket mondottak még: dr. Kramolin Gyula, Káldi Gyula, dr. Rubinstein Mátyás, Halász Géza, dr. Csatáry, Dömötör Miklós, Leopold Kornél, Hazslinszky Géza, Nagy György Hangonyi és mások. Magvas tartalmuknál fogva dr. Kramolin Gyula, dr. Rubinstein Mátyás és Halász Géza beszédei keltettek nagyobb hatást.

— Gyönkiek a miniszternél. A gyönki kir. járásbírósg állandó elhelyezése régi keletű óhaja a gyönkieknek, melynek megvalósítása érdekében a mult héten küldöttségileg jártak az igazságügyminiszternél. A küldöttség vezetője Benyószky Rezső gróf volt, aki arra kérte a küldöttség nevében a minisztert, hogy a járásbírósgot az állam által emelendő épületben helyezze el. Dr. Günther Antal igazságügyminiszter szívesen fogadta a küldöttséget és kilátásba helyezte a kérelem teljesítését.

— Nyugalomba vonuló plébános. Hallo-más szerint Szalczér Sándor bátai r. k. plébános 1908. január 1-jén nyugalomba vonul s helyére Györkö Ferencz várdombi plébánost emlegetik.

— A községi és segédjegyzők 1908. évi fizetés kiegészítése. A m. kir. belügyminiszter a községi (kör) és segédjegyzők 1908. évi fizetés kiegészítésére a vármegye közönsége által előirányzott 71,040 korona 61 fillérral szemben 70,820 korona 61 fillért utalványozott ki.

— Tisztújítás Sopron vármegyében. Mi csak most készülünk reá, de más vármegye már tülesett a tisztújításon. Így amint örömmel értesülünk Sopron vármegye e hó 17-iki ülésén dr. Szendrői Józsefet, vármegyénk szülöttét, kit mint poétát is jól ismerünk, daczára, hogy két konkurrens is volt — egyhangulag III. aljegyzőjének választotta. Szívvel örülünk a szép előmenetelnek.

— Jegyzőválasztás. A Rumi Imre nyugalomba vonulásával megüresedett izményi körjegyzői állásra a körhöz tartozó Izmény és Mucsfa községek képviselőtestülete, a mult szombaton tartott tisztújító széken, egyhangulag ifj. Rumi Imre okleveles jegyzőt választotta meg.

— Karácsonyfa ünnepély. A szekszárdi állami óvodában a karácsonyfa-ünnepélyt ma délután 4 órakor tartják meg. Az ünnepélyen szívesen látják az érdeklődő közönséget.

— Munkaszünet felfüggesztése. A kereskedelmi miniszter a karácsony előtti vasárnapra felfüggeszté a vasárnapi munkaszünetet s megengedte, hogy ezen a vasárnapon az összes üzletek déli 12 óráig nyitva maradhatnak, illetve azokban az árusítás szabadon folytatható.

— Lelkész helyettesítés. Baksay Sándor püspök Palkó Károly pálfai ref. lelkész helyébe Csapó Ödön ref. lelkészt bizta meg ideiglenesen a helyettesítéssel.

— Jubileum. Szép és lélekelmő ünnep volt az újdombóvári vasuti hivatalnokoknak és alkalmazottaknak a mult szombaton. E napon ünnepelték Rozsits Endre máv. ellenőrnek, az általános tiszteletnek örvendő állomás főnöknek 25 éves szolgálati jubileumát, mely alkalommal tiszviselőtársai és a vasuti alkalmazottak egy szép művű ezüst serleggel lepték meg a jubiléant, akinek tiszteletére a Korona szállóban 103 terítéki közvacsorát is rendeztek. A jól sikerült banketten az első felköszöntőt Pellett Ignác ellenőr, forgalmi főnök mondotta az ünnepeltre. Utána Reich Oszkár szolgabíró az ünnepelt jelen levő edesatyjára, Rozsits Sándorra üritette poharát. Felköszöntőt mondottak még az ünnepeltre Radó Salamon fűtőházi főnök, Csenár Sándor, Weisz Antal, Kundicz Sándor, Csery István, Görög Mór és Dobó Mátyás; Czéh Ferencz újdombóvári jegyző

az ünnepeket nejt. Nagy István főszolgabíró Rozsits Sándort élte, aki viszont jelenlevő volt tanítványaira emelt poharat. Az ünnepeket, akit táviratban és levélben is sokan üdvözöltek a negyedszázados évfordulón, így Pulszky Garibaldi üzletvezető, Weninger üzletvezető helyettes, a Döry család Tüsképusztáról stb. meghatottan köszöntö meg az ünnepeket.

— **Bartal Béla a baranyavári vasut mellett.** A Pester Lloyd megnyitotta hasábjait Bartal Béla tolnamegyei birtokos részére, ki ezen vezető lap tegnapi számában hosszabb cikket ír az államvasutak ügykezelése ellen, mely szerinte sok tekintetben teljesen ügyefogyott és a nagy forgalmi bajok kuforrása főképp idegen dilettánsok beavatkozásában keresendő, mely a tisztviselőkből kiül minden köteletségérzetet. Egész sorát öleli föl Bartal B. a bajoknak, sürgeti az ügykezelés decentralizációját, majd rátér arra, amiért a támadó cikk íródott és sürgeti a duna-szávai csatornát, majd a Budapest—Baranyavár—Eszék—Bród—szarajevói vonalat, mely ellensúlyozhatja a dalmát kiegyezési vasutat. Örülünk, hogy vidékünk vitális érdekeinek ilyen hatalmas szószólója van. A péciek annál inkább idegesek minden egyes esetben, ha valaki ezt a vasutat emlegetni meri.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Nyáry Andor, dunaföldvári adóhivatali gyakornokot a szekszárdi adóhivatalhoz adótisztte nevezte ki.

— **A szegedi tisztviselői kongresszus memoranduma.** A szegeden tartott tisztviselői kongresszus határozatait írásba foglalta és kinyomatta s azzal küldötte szét az egyes tisztviselői karokhoz, hogy azt az országgyűléshez nyújtassák be orsz. gyűlési képviselővel. A szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatóság Szabó Károly országgyűlési képviselőt kérte fel a memorandum benyújtására.

— **Közgyűlés.** A szekszárdi ref. olvasó-kör f. hó 29-én délután fél 3 órakor tartja évi tisztújító közgyűlését a kör helyiségeiben.

— **Adományok a szekszárdi népkönyhára.** A népkönyhára adakoztak: Gözsy Tibor Alsó-Hencse 10 kor, Csapó Vilmos Tengelicz 10 kor, Mayer János Szekszárd 10 kor, — Bernrieder József K. Hidvégh 20 kor, — Pártos Zsigmond Mőzs 7 kor, Döry József Dombóvár 10 kor, Bezerédj Andor Jegenyés 20 kor, — Dr. Komáromy Gyula Szekszárd 10 kor, — Tolnamegyei takarékos és hitelbank 20 kor.

Ezen kegyes adományokat számos szegényeink nevében hálás köszönettel nyugtatom.

Szekszárd, 1907. december 18.

Bezerédj Pál s. k.

— **Jegyző helyettesítés.** A Virányi Károly volt siogárdi jegyzőnek tolnai főjegyzővé történt megválasztásával megüresedett siogárdi jegyzői állásra Bajó Pál főszolgabíró, Mező László alsónyéki segédjegyzőt helyettesítette.

— **Katolikus bál.** A budapesti Katolikus Kör segélyalapja javára február hó 1-én a Royal szálló termeiben bált rendez. A bálbizottság egyik elnöke Esterházy Miklós herceg. A bál védőségét vármegyénkbeli gróf Apponyi Géza főispán és gróf Apponyi Gézáé fogadták el.

— **Nyomdászok Szilvester-estélye.** Lapunk múlt számában már megemlékeztünk a szekszárdi nyomdászok Szilvester-estélyéről. A rendezőség a következő meghívót bocsátotta ki: „A szekszárdi könyvnyomdászok 1907. december 31-én a Szekszárdi szálló nagytermében részben a szekszárdi népkönyha, részben saját könyvtárak javára zártkörű Szilvester-estélyt rendeznek, melyre t. Czimet és becses családját tisztelettel meghívják. Belépő díj személyenként 2 korona, családjegy 5 korona. Kezdet 8 órakor. A zenét Jónás Laczi újonnan szervezett zenekara szolgáltatja. Felülfizetések, tekintettel a nemes célra, köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Műsor: Népdalok. Éneklő Kocz Ferencz. «Megjött a papa». Vigjáték 1 felvonásban. Irta Erdélyi Zoltán.

Éjfélkor: Prológ. Irta s előadja: —r. —r. Tekintve az estély iránt minden irányban megnyilvánuló nagy érdeklődést, a mulatság sikerültnek ígérkezik.

— **Szabad előadás Pakson.** Folyó hó 15-én dr. Stern Miksa, paksi orvos a polgári iskola dísztermében, nagyszámú közönség jelenlétében a „Tüdővész“-ről tartott szabad előadást. Igen szépen ismertette a tüdővész elleni védekezést és gyógykezelést, a szív és a tüdő működését pedig modellben mutatta be. Az érdekes és tanulmányos előadást a közönség nagy tapsviharral és éljenzéssel jutalmazta.

— **A vármegyei tisztikar státusa.** Többen érdeklődtek szerkesztőségünkben a vármegyei tisztikar státusa iránt. Ennek az érdeklődésnek kívánunk megfelelni, amikor az országos vármegyei tisztikar egész létszámát az alábbi csoportosításban ismertetjük: Alispán 63, főjegyző 63, aljegyző 252, főügyész 63, alügyész 21, főorvos 64, alorvos 2, főlevéltárnok 63, allevéltárnok 17, Számfeletti központi főszolgabíró 1, árvászéki elnök 63, ülnök 256, árvászéki jegyző 61, árvászéki ügyész 12, árvászéki fogalmazó 3, főszolgabíró 423, szolgabíró 564, járásorvos 415, közigazgatási gyakornok 307, gazdasági előadó 6, irodaigazgató (IX. fizetési osztályban) 19, irodatiszt (X. fizetési osztályban) 327, irnokok (IX. fizetési osztályban) 1141, összesen 4208. Ezenkívül díjnokokkal, gépirókkal és különleges állásokkal az egész státus 5094 személyre egészül ki.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter dr. Parlagh Béla joggyakornokot Losonc-ról, a szekszárdi kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Névmagyarosítás.** Geiger János szekszárdi tanító családi nevét Garai ra kéri magyaryarositatni. — Kiskoru Mihelhanz Katalin szekszárdi illetőségű, budapesti lakos családi nevét „Mihályfi“-ra változtatta.

— **Választások Pakson.** Folyó hó 19-én délelőtt 9 órakor Rassovszky Julián, főszolgabíró elnökelete alatt tartott képviselő testületi gyűlésen Osztormayer Mihály, szálkai segédjegyző segédjegyzővé, Boross László, Szamosy Bela, Rézbányay Jenő, Róth Adár és Lacza István községi irnokokká és Schmith János Hanol pedig esküdtté lett megválasztva. Az újonnan megválasztott irnokok és esküdt nyomban letették a hivatali esküt.

— **Hivataliszolgák kölcsönös áthelyezése.** A pécsi kir. törvényszék elnöke Böröcz Mátyás szekszárdi kir. törvényszéki hivataliszolgát a pécsi kir. járásbíróshoz, a szekszárdi kir. törvényszék elnöke Torma József pécsi kir. járásbírósi hivataliszolgát, saját kérelmére eddigi minőségében, a szekszárdi kir. törvényszékhez helyezte át.

— **A párisi Merkur Villanyzínház** csütörtökön este kezdte meg előadásainak sorozatát a Szekszárd Szálló nagytermében. A bemutatott előadás műsorából kiemelendő a norvégiai utazás. Európa ezen északi országának dús erdőkkel borított hatalmas hegyláncolatait, vizeséseit, mozgalmas tengeri közlekedését mutatja be festői képekben. Említésre méltó még a 30 éves hadjárat idejéből való drámai jellegű képsorozat. Általában a villanyzínház szép tiszta képei s kifogástalan vetítése megérdemlik a közönség pártfogását.

— **Karácsonyi kívánságokat** némi családokban czedulákra szokás jegyezni, melyeknek megfogalmazásában kicsinyek és nagyok, fiatalok és öregek többé-kevésbé egyaránt ügyesek, igényelők avagy szerényeknek bizonyulnak. Ezen czedulák ezidőszertig igen nagy szerepet játszottak s legyenek bár a feljegyzett óhajok még oly szerények, anyai bizonyos, hogy az apának csak gondot okoznak. Kétségtől feltehető, hogy a legtöbb czedulán feljegyzett óhajok tárgyaként első helyen szerepel a varrógép. Érthető tehát, hogy a legfőbb figyelem a Singer Co. varrógép részvénytársaság Szekszárd, báró Augusz ház 638-as szám alatt, a nagyvendéglővel szemben levő üzletére irányul, hol mint minden karácsonykor, úgy ezidén is, a technikai-igaz legelőkeltebb, rendkívül elegáns és divatos kivitelű s általános közkeveltségnek örvendő Singer családi varrógépek vannak

nagy választékban közszemlére elhelyezve. Hogy a „Singer gép“ mindenhol kitűnő hírnevek örvend, mindennél jobban bizonyítja ama legújabb tény is, hogy a berlini német hadsereg, tengerészeti és gyarmati kiállítás jury-je az e szakmának fentartott kitüntetések legnagyobbikát, az aranyérmét, a Singer varrógépeknek ítélte oda. Különösen kitűnik a Singer gép, tekintet nélkül az árak különbözőségére, tartóssága, munkaképessége, technikai tökéletessége és elegáns külalakja által, főleg arról is nevezetes, hogy kézzel eszközölhető csekély változtatással, tehát komplikált átalakítások nélkül egy pillanat alatt himezőgéppé változtatható át, melynek segítségével a legművésziességű himzések és felhőneműekhez szükséges finom munkák, u. m.: áttört himzések, byzanci himzómunkálatok stb. igen könnyen elővarázsolhatók. Megjegyzendő, hogy a Singer gépen még a legnehezebb tömőmunkálatok is a felismerhetetlenül hűen végezhetőek oly annyira, hogy ezen siker a kéz és tömőtű által meg sem közelíthető.

— **Hűtlen kereskedő-segéd.** Hauzer Géza kereskedő-segéd gazdájától Seiner Lipót divatáru kereskedőtől különféle bolti cikkeket lopott és Tolnára szökött. A csendőrség azonban elfogta a meggondolatlan ifjút és a rendőrhatalomhoz Szekszárdra be-
kísérte.

— **Megszökött pékinas.** Korzsinek Ferencz 15 éves pékinas gazdájától Hannus Ferencz decsi pékmestertől megszökött és magával vitte az aznapi sütemény árulásból Ócsényben beszédett 5 koronát.

— **Büntetés elől a halálba.** Mórágyon f. hó 15-én este a községi korcsma mellett Glöckner János, Schleinig Jakab és Müller Péter nős emberek több legénnyel véres verekedést rendeztek s több legényt életveszélyesen megszurkáltak. Müller Péter, mikor a csendőrség a község házához hivatta, félelmében a kutba ugrott s mire hozzá tartozói észre vették, már meghalt.

— **Szomorú ut.** A szekszárdi kir. ügyészség mai napon kísértette a mária nostrai fegyintézetbe özv. Bordács Józsefné sz. Mindszenti Ida volt madocsi lakost, a ki a szomszédasszonyát néhány forintért és csekély lelmi szerért borotvával meggyilkolta. Ott fogja elszünetelni a reá mért életfogytiglani fegyházat.

— **A légzőszervek megbetegedésénél** felette fontos azonnal, mihelyt az első jelek mutatkoznak, óvintézkedéseket tenni, miert is ajánlatos, mindenkor egy hatatos szert készletben tartani, még pedig nem köhögés elleni cseppeket vagy cukorkákat, hanem egy feltétlen szükséges háziszert. Mint ilyen legjobban ajánlható a „Sirolin-Roche“, mely számos kórházban lett kipróbálva és a légzőszervek, valamint bronchial-hurut ellen a legjobb hatásúnak ismertetett el. „Sirolin-Roche“ kevesbiti a köpetet, gyógyítja a gyuladást és egyben előmozdítja az étvágyat is. Minden gyógyszerertárral kapható.

— **Belefűlt a Dunába.** Sohn József tolnai hajós Domboriban, mikor a hajóról kiakart jönni, megcsuszott és oly szerencsétlenül bukkolt a Dunába, hogy rögtön elmerült a vízben s többé felszínre sem vetődött. Holttestét mindez ideig nem sikerült megtalálni. A szerencsétlenül járt hajóst felesége és gyermekei siratják.

— **Megszökött cseléd.** Hofmayer Teréz 19 éves, bonyháti születésű cselédleányt gazdája Lichtenberg Miksa, szekszárdi kereskedő elküldötte a nagyföldszébe dohányáruért. A cselédet a dohányért reá bizott 90 korona elvakította s azzal megszökött. A rendőrség keresi a hűtlen cselédet.

— **Magzat elhajtással vádolt leányzó.** Hegedüs Erzsébet bátai leányzót feljelentették az előjáróságnál, hogy hathetes magzatát elhajtotta. A megejtett nyomozás során kiderült, hogy a magzat kenés útján hajtattott el és Molnár Imréné Ruppert Anna szülész nő végezte a kenést. Az elhajtott magzatot a trágyadombba ásták el, de a vizsgálatnál nem sikerült megtalálni, mert a vizsgálatnak neszét vévén, onnan máshova rejtették el. A megtévedt leányzó és a bűnös szülész nő az ügyészségnek feljelentettek.

— **Véres verekedés.** 1907. évi december hó 15-én este felé Kovács János faddi lakos — Molnár József és Petróczy József ottani lakosokkal a Majorics féle korcsmában a zene miatt összeveszett. Mikor Kovács a korcsmából haza felé ment, az utcán Molnár és Petróczy megtámadták, késsel szurkálták és bottal ütötték, majd mikor Kovács elesett, a nála levő fokos baltát elvették és életveszélyesen megvagdalták. Védekezés közben Kovács is ejtett könnyebb sebet Molnáron. A csendőrség mindhármat feljelentette.

— **Megzavart disznótor.** Szieb János műcsényi lakos, községi pénztárnok f. hó 3-án este disznótorra vendégeket hívott. Mikor a vacsoránál ültek, egy ismeretlen egyén az ablakon keresztül belépett. A golyó a vendégek feje fölött hatolt be a falba, szerencsére a nélkül, hogy bajt okozott volna. A lövést valószínű, valamelyik suhancz legény tette boszúból, mert a f. évben több legény lett közrend elleni kihágás miatt megbüntetve s a feljelentéssel Sziebet gyanúsítják.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valaményi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Feren József keserűvizet.

— **Öngyilkosság.** Sós Lajos 66 éves szekszárdi elszegényedett nyerges folyó hó 15-én az eresz gerendára felakasztotta magát. Délután elbeszélgetett családjával s 6 óra tájban kiment az udvarra és elkövette végzetes tettet. Mire mit sem sejtő családja észre vette, már halott volt. Régi, gyógyíthatatlan betegsége elől menekült a halálba.

— **Baleset.** Nagy Pál Istvánné szül. Pap Rozália 56 éves fajszi lakos mult pénteken oly szerencsétlenül bukott le lakása padlásáról, hogy karját törte. Beszállították a szekszárdi Ferencz kórházba.

— **Baromfitolvaj.** Heisler Lajos Tolna községhez tartozó Vajka pusztai lakos ispán kárára f. hó 12-én este 5 drb. hizott kacsat és 2 drb. hizott libát elloptak. As ispánnál toll fosztással dolgozó leányok a zörejre kimentek és az ölben egy férfit találtak, a kiből Bitter György rovott multu embert vélték felismerni, de tőle megijedtek, visszafutottak, mire az elmenekült a zsákmánnyal.

— **Sebes hajtás.** Németh József szekszárdi polgár, mult szombaton délután a Szechenyi utcában sebesen hajtott kocsijával elütötte Sass Janka urnót. A vigyázatlan kocsiist feljelentették a rendőrségnél.

— **Lopás.** Kiss Sándor böleskei lakostól, az ágyba rejtett pénztárczából mult szombaton, amíg a család disznótorban járt, ismeretlen tettes 140 koronát elloptott. A lopással a házban maradt Gayer Mária gyanúsítják, aki azonban tagadja a tett elkövetését.

— **Halálos szurás.** Pakson f. évi december 15-én este a Szalai féle vendéglőben két régi s egymásra veszedelmes ellenség, Vörös Lajos és Kis Kasó János találkozott. Vörös a nyár folyamán megizente Kisnek, hogy addig nem nyugszik, míg a szívét a tenyerén nem láthatja. Mikor a korcsmában Kiss Kasó Jánost megpillantotta, többször gunyosan rá nevetett, majd jobb kezét zsebében tartva, feléje sétálgatott, míg végre egész közel ment hozzá. Kiss Kasó János nem vette tréfára a dolgot, hanem hentes segéd társának élő késével nyakán és mellén úgy össze szurkálta ellenfelét, hogy nyomban meghalt. Vörös Lajosnak a csendőrséggel is már többször volt összekocanása.

— **Rendőri hírek.** Schöffler János kőműves, szakadati lakos háza előtt oly szerencsétlenül csuszott el, hogy bal lábát eltörte. — Szakályos Márton 11 éves fiacskán kertje fiu baltával Fodor Katalin 13 éves leány felé sújtva, azt jobb lábán súlyosan megsértette. — Falk János vándorló utközben elesett, bal kezét eltörte. A sérülteket gyógykezelés végett a szekszárdi kórházba szállították.

Fodor János.

Kevesen ismerik e nevet, honnan is ismernék. Egy egyszerű földműves embert hívnak így Böleskén, aki csak falusi iskolát végzett, de akinek homlokán ott ég a — Muzsa csókja. — A festő Kegyes zsenije mellé társul szegődik Fodor János uram verselési tudománya s mind a kettő becsületet szerez Böleske falujának. Régen irogat ő már verset, szindarabot, egy hőskölteményét már ki is adták Budapesten. Mi is ismerjük egy művét, amelyben a tehetség csak úgy izzik és forrong. Ez alkalommal egy versét mutatjuk itt be, amelynek története van. A fentebb nevezett Fodor János írta arra a hirre, hogy Simontsits Elemér vármegyei főjegyzőből alispán lesz. Fodor János uram bizonyára nem fog csalódnni ebben a hitében, de Fodor Jánosban sem fog csalódnni senki, hogy határozott tehetsége van. Poéta ember tudja csak méltányolni ezt az egyszerű, őszinte, meleg hangot, a verselés fejlett technikáját, a szívhez férkőző közvetlenségét. Tessék elolvasni az alábbi verset, senki sem fogja mondani, hogy ezt egy kérges tenyerű polgár ember írta. Hja, a magyar Géniusz sokszor követ el ilyen hebe-hurgya tréfát, a porban felejtí a tehetség ragyogó gyémántját...

Egy hirt ma hallottam

Oly szépet és nagyot!

Hogy ki sem mondhatom

Mily örömet adott!

Igaz-e — igaz-e? Ha talán valóság

Nem csak én tapsolok: rá az egész

[ország!...

Hivatalos a hír! —

Mégis igaz váltig,

Szilaj örömben

Ugrok a padlásig!!

S tűzöm ki a zászlót, mit heves szél lenget,

Nem is törődöm, hogy mi mást tesz a

[nemzet!

Hamar egy koszorút!...

Mirtusz vagy cseréget? —

A milyet hervadás

Még sohasem bántott!

Borostyán kellene — de nincs kis szobámba,

Hozok napkeletről, jövök hamarjába.

Viszem, — még harmatos,

Itt állok ajtódnál,

De már megelőztek

»Babér lombot kaptál!«

Engém is fogadd el, te nagy, nemes lélek

Smig üdvözölhetlek, annyi időt kérek!...

Hazafi!... Kivánnak

Égészségben látni,

Én jobban ismerlek

Tégedet, mint bár ki!

Ha istenek nekünk ily fiaikat adnak,

Örömnapja lesz a szomorú magyarnak.

Nem tudok szólani

Oly ékesen néked:

Csak szeresd tovább is

»Ezt a magyar népet!«

Ha te ily dicső lész, ő is hű lesz hozzád

És én a nevében... Megesókolom orczád.

FODOR JÁNOS.

Gazdasági cselédeknek

szükséges

bérlevelek

jutányos áron kaphatók

Báter János könyvnyomdájában

Névjegyek, ujévi kártyák

izléses kivitelben, jutányos áron
legrövidebb idő alatt elkészíttetnek

Báter János könyvnyomdájában

Karácsonyra

karácsonyfa díszek, habsütemények, tejes-
vajás kalácsok, briosok, mákos és diós
patkók kaphatók a

„DELICIA“ CUKRÁSZDÁBAN

Szekszárdon

11—11

FOGORVOS

KOVÁCS J.

7—12

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak
pótlása, csaposfogak, arany koronák és száj-
padlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek.
Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb
módszer szerint eszközöltetik. — Szegények-
nek rendel d. e. 8—9-ig és d. u. 1—2-ig.

Előfizetési felhívás.

A közelgő 1908. év alkalmából
új előfizetést hirdetünk lapunkra.

Tolnavármegye közigazgatási, tár-
sadalmi, gazdasági és kulturális érde-
keit szolgáljuk a legjobb igyekezettel;
mint minden pártállástól független lap,
teljes objectivitással, higgadt, tárgy-
lagos, elfogulatlan kritikával foglalko-
zunk vármegyénk minden közérdekű
eseményével.

Súlyt fektetünk a jóízlésre, a lap
irodalmi színvonalára s főleg arra,
hogy, e lapok hasábjait kiesínyes,
személyeskedő támadások eszközévé
ne süllyesszük.

Lapunk előfizetési ára:

egész évre . . . 10 kor. — fill.
fél évre . . . 5 " — "
negyed évre . . . 2 " 50 "

Néptanítóknak, — ha az előfizetési
pénzt egész évre előre beküldik, —
5 koronáért küldjük a lapot.

A hirdetést mérsékelt áron, ol-
csó díjszabással közöljük.

Hátralékos előfizetőinket kérjük
az előfizetési pénzek mielőbbi szives
beküldésére.

Hazafias üdvözléssel:

a „KÖZÉRDEK“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

KARÁCSONY.

Karácsony.

— Unokámnak. —

*Gyere ide piczi bimbóm, édes,
Simulj ide nagyapád szívéhez;
Virágtalan kert a szívem, lelkem,
De tebened szép virágra leltem.*

*Csillagom is lefutott már régen,
Járok-kelek néma sötétségben;
De ha szemed mosolygását látom,
Csillag gyül ki sötét éjszakámon.*

*Élet utját hallgatagon járom,
Csak csevegj szép kis unokalányom:
Ha beszédes ajakad megcsendül,
Biztató szó ez nekem a mennyből.*

*Most száll le a karácsonyi angyal,
A nagy éjre most hasad a hajnal;
Mintha te is égből jönnél hozzám,
Vigasztalást, fényességet hozván.*

*Ma a földre a menny — ég lehajlik,
Angyaloknak édes szava hallik:
Dicsőség a magasban Istennek!
S szeretettel a szívek megtelnek.*

*Mig te örülsz a karácsonyfának,
Gondolatim az Istenhez szállnak:
Ez ünnepet százszor is megáldom,
Hogy szeretet van e szép világon!*

SÁNTHA KÁROLY.

Béke.

*Ha kinzó kétely gyötri az agyam
És lüktet vérem forrón, lázasan,
Ha gyötrődésem fonala fészül,
Megállom helyem mégis emberül.
Fülembe cseng a kis harang szava,
A betlehemi ének dallama,
Édes anyámnak karja int felém,
Vigan uszom az élet tengerén.*

*Oh mert szenvedni kell nagyon sokat
— Az élet sok csalódást osztogat —
De sorsom azért mégse mostoha;
Van nagypénteke, van karácsonya.
Hol könnyezünk, hol örülünk vigan,
— Az ember életének sok rugója van —
Ma még vidáman mosolyog szemünk,
Holnap talán már búsan könnyezünk.*

*De a karácsony mindig hoz derűt,
A béke napja hozzám is besüt,
Felejték bűt, felejték bánatot,
Eszembe jutnak a letűnt napok,
Gyermekkoromnak rózsafátyolát,
A szentkarácsonyest szakítja át,
Haza repülök angyal szárnyakon
S egy kis karácsonyfáról álmodom.*

Hortobágyi József

Wosinski egyénisége.*

Óriási erejű, ölnyi magas ember volt; egyenes tartású, meglehetősen ruganyos, könnyed mozdulatú. Széles válla, rendkívül erősen fejlett mellkasa nagy erőt mutatott, amely sokat elbir, minden támadással szemben s minden viszontagságok között is szilárd marad. Kissé kopasz, gömbölyű fejét egyenesen,

* Mutatvány Haugh Béla tanár sajtó alatt levő művéből.

keményen, de sohasem daczosan tartotta. E tartásnak inkább ellenálló, mint támadó jellege volt. Borotvált arcza a képek tanúsága szerint ifjabb korban szép lehetett; de a férfi korban a régi szelid vonások elmosódtak, lelki tulajdonságokat kifejezők azonban sohasem voltak. Csak hatalmas testalkata mutatta az erőt. Az aranyos keretű szemüveg alatt mélyen bennülő, de mindig tágra nyitott sötét szemei az első pillanatban nem hatottak kellemesen. Egyébként szelid és jóságos tekintetét tulajdonképpen a szokatlanul nagy, összenőtt szemöldök tette sötétté, amely árnyékával elborította kicsi tömzsi orrát is. Ezt az árnyékot növelte rövide nyírt sűrű, fekete barkója. Erősen kiálló arczesonntjai s előrenyomuló nagy erélyre valló álla szinte félelmes színezetet kölcsönzött volna arcának, ha szép nyílt homloka s finom metszésű, inkább mosolyra, mint beszédre nyíló ajkai nem szelidítik az összbenyomást.

Ritkán, csak ünnepélyes alkalmakkor járt reverendában. Minden különös esü nélkül való, de rendes fekete öltözetet viselt. S a milyen egyszerű volt ruházata, épen olyan életmódja is. Az étkezéssel mitsem törődött, megevett bármit, s az ivásban nagy mérsékletet tanusított. Annál mértéktelenebbül élvezte a dohányt. Cigaretta, szivart, pipát egyaránt szítt és pedig szüntelenül. Alig füstölte el az egyiket, másra gyújtott. Szobájában néha annyira fojtó volt a füst, hogy a dohányos embereket is megköhögtette.

Háztartásának rendes menete egyszerű volt, minden fényezés nélkül való. Ha azonban vendégül látott valakit, nem kimélte a költséget, asztalára finom, válogatott ételek és italok kerültek. Vendég pedig gyakran megfordult a plebániákon. Fiatalabb korban, még szekszárdi tartózkodásának első éveiben is, élénk társadalmi életet élt. Ismerőseit barátságos vacsorákra hívta, ő maga is sok családdhoz volt bejárós. Részt vett mindenféle társadalmi mozgalomban, több egyesületnek elnöke, soknak tagja volt. Megjelent a közbevédeken, elment a bálókba, színházba s minden társas ünnepélyen ott lehetett látni egyenes, magas alakját. Nagy tisztelet vette körül. Minden felekezetiük szerették, mert türelmes volt; megfért a protestánsokkal épen úgy, mint a zsidókkal. A gyermekeket becézte, szent képekkel, édességekkel nyerte meg ártatlan szívüket; az ifjakat buzdította és támogatta, a nőekkel szemben rendkívül udvarias, előzékeny és gyöngéd volt. A szegényt nem utasította el magától, nem vetette meg, nem volt hozzá nyers, goromba; a parasztok iránt, akikkel sokat kellett érintkeznie, mindig szelidnek és jóságosnak mutatkozott. Főúri ismerősei finom, tapintatos modorát, belső kiváltságaiból származó nemes előkelőséget, jó szívét, sok irányú műveltséget s azt a ritka tulajdonságát becsülték benne, hogy sohasem volt alázatos, csak alkalmazkodni tudó és sohasem használta ki befolyását.

Erzései tulajdonképpen aristokrata volt, de ezt nemcsak hogy nem fitogtatta, de nem is mutatta. Szívesen tartózkodott főurak, kiváltságosak, tudósok, írók körében, azonban sohasem azért, hogy magának valamely előnyt szerezzen, hanem azért, mert izlésének finomsága vonta oda. Aristokratikus érzése nemes büszkeségből származott. Jobbnak, különbnek érezte magát a körülötte nyüzsgő embereknél, de ezt művészileg tudta titkolni, amit bizonyít nagy népszerűsége.

Népszerűségét szeretetre méltó modorának köszönhetette első sorban. Bár személyes ügyeit illetően sohasem volt közlékeny természetű, bizalmas még kevesebbé, de minden rendű és rangú társaságban kedélyesen, otthonosan érezte magát. Ez okból ellenségeinek száma nem volt nagy, de igazi jóbarátja is kevésre akadt.

Kedves embernek tartotta mindenki. Szívesen beszéltek vele, szívesen hallgatták, mert mindig tudott valami érdekességet mondani, s amit mondott, azt igen vonzóan, kellemes elbeszélő tehetséggel, választékos nyelven adta elő. Tulajdonképpen inkább komoly volt, de a szelidebb éleket meghallgatta s

jóízűen nevetett rajtuk, maga is el emesélt egyet-mást, amivel a vidám hangulatot ébren lehetett tartani. De soha kétértelműséget, soha durvaságot nem mondott; szavai sohasem voltak sértők. Embertársait meg nem szólta, ha jót nem mondhatott, inkább hallgatott. A vidéki városokban oly annyira divatos mende mondák tárgyalásába nem bocsátkozott, inkább iparkodott megvédeni azt, akit a társaság szájára vett. Magáról igen ritkán beszélt, sohasem dicselkedett, nem adta a halhatatlant s ha utazási élményeivel, régészeti dolgaival hozakodott elő, azt oly módon tette, mintha nem is az ő személyéről volna szó. Mikor régészeti vagy muzeumi ügy került szónyegre — s ez elég gyakran megtörtént — neki hevült, szemében valami szenvedélyes tűz lángja lobbant, arcza kipirult, széppé vált. Ilyenkor a lelkesedés annyira erőt vett rajta, hogy szavait kezével és mozdulataival is iparkodott nyomósabbá tenni. Szinte eltűnt a formákhoz ragaszkodó s a szalonok szertartásos komolyságához alkalmazkodni tudó pap.

Társaságban majdnem mindig vidám és kedélyes volt, nem zavarta mások hangulatát, arcza nem mutatott szórakozottságot vagy szomorúságot. Többször megtörtént, hogy selejtes társalgásban kellett résztvennie, de azért hozzászólt mindenhez, végighallgatta az őstermelés tömérdek veszedelmét, türelmesen ült helyén, s úgy tett, mintha érdekelné a dolog; pedig titkon terelgetett, vagy munkája fölött gondolkodott. Többfelé tudott figyelni egyszerre, s tulajdonképpen sohasem unatkozott. Vagy legalább is nem vette észre senki, hogy unatkozik.

Indulatainak leplezésében különben nagy művész volt. Ha érzékenyen bántották is, hirtelen jövő haragját elfojtotta, s keserűségének csak a legritkább esetben adott kifejezést. De annyira sohasem feledkezett meg magáról, hogy durva lett volna. És haragja hamar el is mulott. Az irigykedést, haragtartást, bosszút nem ismerte; mielőtt indulata lecsillapodott, nyomban meg is bocsátott s a megtorlásra nem gondolt.

A maga előmenetelével valóban nem sokat törődött, de annál boldogabb volt, ha másokkal jót tehetett. Nemes, jó szívet nemcsak a rokonai iránt érzett szeretet melege töltötte el, hanem jótékonyágot gyakorolt mindenkivel, aki hozzá fordult. Nem ígért ugyan semmit, de mindent elküvetett, hogy a hozzá folyamodó kérését teljesíthesse. Befolyását összes erejével iparkodott érvényesíteni; a más dolgát a magáévá tette s addig kért, addig járt, míg fáradozásának megvolt az eredménye. És boldogság sugárzott arcáról, mikor azt látta, hogy másnak örömet, esetleg kenyeret szerzett. Viszonzára, hála nem számított, legfőjebb csak annyiban, hogy az illető tudománya, meg muzeuma iránt érdeklődjék; s aki ezt megtette, barátjának tekintette. Ha alamizsnát kértek tőle, adott alamizsnát, ha kölcsönt kértek, adott kölcsönt, amit soha vissza nem kapott. Följegyezte ugyan egy darab papírra, de sohasem követelte. Nem utasított el senkit, ellenkezőleg mindenkin segített, amennyire csak kitelt erejéből, sokszor saját anyagi károsodásával. Nem volt jó gazda, de könnyelmű sem. Arra lehetőleg vigyázott, hogy el ne adósodjék, bár ez megtörtént volna, ha a maga igényei nem a legszereényebbek. Ingóságait — még kézelőgombjait is — jegyzékbe foglalta, de azzal már nem törődött, hogy megvan-e mindene. Ha nem talált valamit, vett újat s eszébe sem jutott, hogy keresse a régit. A pénznek előtte nem igen volt értéke s járatlan volt mindennemű pénzületben. Ezért aztán többször megtörtént az is, hogy visszaéltek jóhiszeműségével. De nem igen tanult a maga kárán, élete végéig az az elv vezérelte: jót tenni másokkal.

Závodi plebánus korában nála időző öcsésének feltűnt, hogy a hívek csapatostul jönnek a plebániára. Mikor tudakozódására kiderült, hogy ezek az emberek kölcsönt vesznek föl a káptalantól, följajánlotta saját pénzét. Kisebb kamatra, de betáblázásra. Küldött is egy nagyobb összeget, de Mór a pénzt leginkább paptársainak kölcsönözte.

Betáblázásról azonban szó sem volt, hanem jószívűségtől indítva, gyermekies naivsággal, mint kezes, aláírta a kötelezvényeket, s elküldte öcsésének, aki pénzét ilyformán nem látta eléggé biztosítottak, nyomban be is szüntette a további kölcsönadást.

Nem is illett lelkületéhez az anyagi dolgokkal való foglalkozás. Szíve, lelke szeretettel volt tele, amiből juttatott az ég madarainak is, mikor télvíz idején kertjében táplálta a nagy számmal összeseregglő apró szárnyasokat. És megható gyöngédséggel ápolta virágait, amelyeket végtelenül szeretett s amelyek között szívesen elmerengett és imádkozott. A természetnek általában nagy kedvelője volt. A művészetek közül a zenéért lelkesedett. Fiatalabb korában órákig el-el-fuvalgott s fisharmoniumon játszott; vagy szórakozásképen elment amaz ismerőseihez, akiknél zenét hallhatott. A művésztételek érzékeny fogékonyságával élvezte a szép zenét, s ilyenkor arca áradott a gyönyörtől, s szinte átszellemült. A festészet és szobrászat remekét nem tudta méltányolni; érdeklődött ugyan minden művészi megnyilatkozás iránt, de ezek megítélésében nem volt izlése, s az igazi szépet nem bírta meglátni. Néha épen az izléstelen nyerte meg tetszését. Éppen így volt a költészettel. A költőket különben nem is szerette olvasni, néhány francia regényt pedig csak azért olvasott el, hogy a francia nyelvben tökéletesítse magát.

Néhány héttel betegsége előtt kezdte gyűjtögetni a francia és német régészeti műkifejezéseket, hogy ezek segítségével a magyar régészeti tudományban előforduló kifejezéseket jobbakkal pótolja. De ez a szándéka nem valósulhatott meg. Utolsó munkája: *Assyria és Babylonia* című értekezés volt, amelyet két részben szándékozott felolvasni a szekszárdi múzeumban. Az első részt 1907. február 10-én fel is olvasta kis számú közönség jelenlétében. Az érdeklődés hiánya igen kellemetlenül érintette; egyébként is szerfölött bágyadtak és fáradtnak látszottak. A betegség csiráját már régebben hordozta; egy év óta emlegette, hogy lélegzési nehézségei vannak s a kínzó asthma ellen gyógyított is magát, de ennek senki sem tulajdonított különös jelentőséget, legkevésbé ő maga. Hihetetlennek tetszett, hogy oly erős szervezet, mint az övé volt, ne tudjon ellenállni bármely kórnak. Nem is igen kímélte egészségét, dolgozott szüntelenül s minden pihenés nélkül február 15-ig. Ekkor azonban ágyba dőlt. Az influenza jelei mutatkoztak rajta s ebből csakhamar tüdőgyulladás fejlődött. Környezete és orvosai minden lehetőt elkövettek, hogy megmentsék s valószínűnek is tetszett, hogy felgyógyul, mert a betegségnek szívesen ellenállt. Nappalokig fölkelte ágyából, szivarozva látott munkához s a múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének ügydarabjait iparkodott elintézni. 19-én kelt utolsó irata, melynek végére ezt jegyezte: „Bocsánat e kuszárt irásért, négy nap óta 41 fokos láz gyötör, csak nehezen támolyogtam az asztalhoz. Egy hét múlva talán munkaképes leszek.“

De többé nem tudott fölkelni, bár akart. Környezete eltitkolta előtte, hogy az Akadémia gróf Zichy Jenő érdemeit méltató emlékbeszéd készítésére szólította föl, mert bizonyára rögtön hozzákezdett volna, noha ereje óráról órára fogyott. Az éjjeleket lázas és öntudatlan állapotban töltötte, nappal azonban értelmesen elbeszélgetett, ámber terhére esett a beszéd, lélegzete folyton nehezkesebb lett. Pénteken, február 22-én este hat órakor elkövetkezett a végső küzdelem s két óra múlva a nagyharang síró búgásától kísérve terjedt el a megdöbbentő hír, hogy: Wosinski kiszendvedt. Megdöbbentő volt és hihetetlen. Azt is alig néhányan tudták, hogy beteg, annál váratlanabban jött halálának híre, amely gyászba borította az egész várost, őszinte, mély gyászba. S ez február 22-én, temetése napján látszott meg igazán. Aki csak tehette, eljött temetésére s az emberek ezrei fájdalmas szívvel kísérték utolsó útjára a derék papot, a puritán férfit, a kitünőt tudóst.

Holttestét Tolnán, születési helyén tették örök nyugalomra. Emlékének szobor alakban való megörökítése céljából, nyomban halála után egy mozgalom indult meg, amelynek támogatására s a megboldogult iránt érzett tisztelet kifejezésére iratott ezen életrajz is.

Elég erősnek érezte magát. Nem tartotta szükségesnek, hogy az irigyekkel és az alattomosokkal törődjen. S mivel nemeslelkű volt, aljas áskálódásokkal és cselszövésekkel sohasem foglalkozott. Bajai, fájdalma, kellemetlenségei miatt egyetlen panaszkodó szó sem jött ajkára, még legközelebbi ismerősei, rokonai sem hallották panaszkodni. Legföljebb akkor méltatlankodott, ha muzeumi törekvéseit nem támogatták. Mikor az egyházi pályán ért mellőztetése miatt egyik közeli rokona vizsgáztatni próbálta, szelíd lemondással tért ki a vizsgatálás elől, s szeretete volna elhittetni, hogy a csalódás egyáltalán nem bántja. Pedig valósággal nagyon is el volt keseredve, de ezt csak abból lehetett észrevenni, hogy hallgatott. Fájdalmát még az arca sem árulta el. S vizsgatálást keresett könyveiben, meg a munkában.

„A munkában van minden örömem“, írta egyik levelében. Ez csakugyan igaz volt. Bámulatos az a soha meg nem szűnő tevékenység, amit életében kifejtett. Szekszárdon egyházi ügyeinek ellátása már magában véve is elég lett volna egy embernek. De muzeumi igazgató is volt, a múzeumok és könyvtárak országos felügyelője, a szekszárdi muzeumi egyesületnek alelnöke, a vármegyei muzeumbizottságnak elnöke. Elnöke volt továbbá a szekszárdi kórház választmányának, a tolnai megyei közegészségügyi bizottságnak, a szekszárdi Vöröskereszt-tökegyeletnek, az Ovodaegyesületnek, az Augusz-féle árvaháznak; tagja volt Tolna vármegye törvényhatóságának és püspöki biztosa szekszárdi iskoláknak.

Ezek nemesek címek, hanem elfoglaltsággal járó tisztségek. Itt egy ülés, amott egy tárgyalás; itt valamely jelentés, ott valamely szónoklat kellett. S Wosinski mindenre lelkiismeretes pontossággal készült, szép gömbölyű betűvel mindent írásba foglalt. Ideje szinte perczekre volt beosztva, s e perczek közül is sokat lefoglaltak a látogatások, ezeknek visszaadása, a tömérdék levelezés, meg a sok utazás. Mégis lelkiismeretesen elvégzett mindent. Nappalait hivatalos dolgaira szánta, éjjeleit pedig tudományos törekvéseinek szentelte. Rendesen kilenc órakor kezdett dolgozni, éjjel után két órakor feküdt le, de sokszor le sem feküdt, hanem írásztala mellől ment egyenesen a templomba misézni. Aztán minden fáradtság, kimerülés nélkül folytatta napi teendőit. Munkás keze jóformán sohasem pihent, s elméje szüntelenül tervezgetett. Évenként elment ugyan hat heti szabadságra, de akkor is gondolkodott, irt s nyugtalanul, lázasan tervezett. Folytonosan sietett, mint azok, akik érzik, hogy életük terjedelme szűkre van szabva. Egyik dolgával még el sem készült, már másikon törte agyát. Mig muzeumát szervezte, a szekszárdi hitközség ügyeit is rendbe hozta; mig muzeumát bővítette, temploma szépítését kezdte el, közben könyvet irt, s a népszerű felolvasások meghonosításán fáradozott.

A milyen sokféle ágazó volt tevékenysége, oly gyorsan dolgozott, de ritkán felületesen. Előbb mindent átgondolt. Megtörtént ugyan, hogy terve naiv, a körülményeknek meg nem felelő, de a maga módja szerint részletesen kidolgozott volt. Legtöbbször azonban számolt a körülményekkel; ovatosan pendítette meg az eszmét, s mikor látta, hogy nem találkozik ellenzéssel, mindig nagyobb és nagyobb arányban munkálta a kivitelt. A szekszárdi múzeum létesítésének kezdetén, ha nem is a legszűkebb keretben mozgott, de sikerein fölbátorodva nap nap után többet üelt föl s mindenki csodálkozva nézte, mi lesz ebből. Valószínű, hogy munka közben bővültek és szaporodtak tervei, de az is bizonyos, hogy már kezdetben is sokkal többet akart, mint a mennyit bevallott.

A mit elgondolt, azt lehetőleg rögtön meg is valósította, vagy legalább is azonnal

hozzáfogott a kivitellhez. Türelmetlen gyorsasággal dolgozott, s azt szerette volna, hogy mások is kövessék rohanásában. A lassú, körültekintő fontolgatásnak nem volt barátja, mert őt mindig a lelkesedő indulat vezette s nem tudta megérteni, hogy mások nem lelkesednek épen úgy, mint ő; hogy mások nem találják oly nagyszerűnek a dolgot, mint a hogyan ő azt elképzelte. A közömbösség bántotta, de el nem csüggesztette; az akadályokat elhárította és sietett tovább. Hiába iparkodtak kedvét szegni, hiába keserítették, hiába csináltak neki nehézségeket, hajlíthatatlan vasakarattal haladt célja felé s addig fáradozott, míg akaratát nem érvényesítette. És hasztalan adtak neki tanácsot, hogy várjon, míg a körülmények kedvezőbbek lesznek. A mit egyszer elgondolt, ahhoz elszánt macacssággal ragaszkodott; más véleményére nem hallgatott, és sohasem várt kedvezőbb körülményekre. A maga tervét mindig a legjobbnak tartotta, a halogatást pedig nem tűrte, mert jól tudta, hogy minden törekvés épen a halogatáson szokott hajótörést szenvedni.

Audaces fortuna adiuvat, szokta mondani, s hogy nincs lehetetlen. De nemcsak mondta, hanem ugys cselekedett s bizonyára emez elv szerint járt volna el akkor is, ha a sors nagyobb szerephez juttatja. Mert könnyen beleélté magát bármily helyzetbe. Nem igen tétovázott, a különféle társaságokban épen oly biztosan érezte magát, mint bármelyik teendőjében. Ámbár az emberekhez alkalmazkodni igen jól tudott, véleményükkel nem sokat törődött. Ment a maga útján. Iparkodott mindenkivel jó viszonyban lenni, de senki kegyét nem kereste. A maga érdekében alig kért valamit s ha kért, azt mások biztatására tette. Büszkébb volt, semhogy mások lekötölezzentje legyen. Noha szívesen haladt volna előbbre, sorsában meg tudott nyugodni; s oly erélyesen parancsolt önmagának, hogy vágyai nem is igen mertek jelentkezni. Kitüntetések után nem áhított, bár jól esett szívének, ha érdemeit elismerték. Apáttá történt kinevezése alkalmával írta a következőket:

„A kitüntetés, dicséret csak akkor okozhat az embernek igazi örömet, ha az, amit hangosan mondanak, a kitüntetettnek belső öntudatával megegyezik. Kitüntetésre csak az érdemes, a ki jeles, nagy tetteket művelt, vagy olyat irt, a mit elolvasni érdemes. A kitüntetést sóvárgás nélkül nyertem el, kevélység nélkül fogom hordozni, érdek nélkül tartom meg s csak ösztönül fog szolgálni további munkámban.“

Egy csésze tea.

Irta Krammer Zsófia.

Egyszerű, komor legény-lakás, tömör, merev butorok. Meglátszik, hogy gondos asszonykéz nem tette meghittent otthonossá. Az íróasztalon zöld-ernyős lámpa szerteszórt irathalmazra veti világosságát, a szoba másik sarkát pedig a hagyományos kandalló borítja el derengő fényvel. Künn havas téli éjszaka van. A megfagyott talaj csikorog a járó-kelők lábai alatt s néhány összefagyott hópehely a szemök közé vágódik. A szél sivitva, gunyos kacagással rohan el mellettük és megrázza a tar-galyakat. Majd bolondos jókedvvel tánczra kerekedik a levegőben himbalózdó hópehelyekkel, egyet kettőt fordul velük, felkapja őket, aztán siet tovább. A hópehelyek pedig miután udvarlójuk elhagyta őket, szerelmesen egymáshoz tapadva folytatják útjokat lefelé.

Ezt a szeszélyes játékot a téli éjszakában elnézi Baróti Pál. Egyedül van a lakásban és erőt vesz rajta az elhagyatottság érzete. Eljön az ablakból s elöveszi a szamovárt, hogy teát főzzön.

A borszesz kékes lángja fel fellobban s a teafőzőből lassan fehér gőzök szabadulnak fel. Csodálatos. Amint sorra, gomolyogva kibontakoznak, elevenebb színt kezdenek ölteni. Alakokká kezdenek válni. Legalább a férfi úgy látja. Szivarra gyújt s a szürkés-kék, finom füstöt közéjük fújja s akkor még több színt nyernek. Behunyja a szemét s akkor is

látja az alakokat. Halk, csendes duruzsolás támad. Mintha fülébe zsongana minden, minden, amit átél, ami elmúlt. Nem akar látni, nem akar hallani. Fáj az a fény, ami az iróasztal felől arcába esik; eloltja a lámpát. A kandalló nem szórja erre világosságát, csak a teakatlan lángja lobog. Most már lassan buzogni kezd a víz s a felszálló fehér párák is sűrűbbek. Nem tudja levenni róluk a szemét. Végig dől a kereveten s nézi, nézi mereven a kibontakozó alakokat, hallgatja a duruzsoló beszédet.

És azok a hangok mesélnek neki... És azok az alakok megelevenednek...

Kicsiny, egyszerű ház. Két szőke gyermek futkároz benne. Mivé lett ott kiűn a tél? Hiszen tavasz van. Virágok fakadnak, zöld borág futja be a fehérházoldalt. Kaczagó, gyönyörű élet virul ott. Csengő, gyermek nevetés megtöri a csendet, kopog a kavics könnyű lépteik alatt. Virágot szednek és csokorba fűzik őket. Aztán szétszedik ismét, szertebontják a fehér szirmokat és hull, hull a virág, fehérén, illatosan, borítja a pázsitot s ők kacagnak rajta; ő, meg a kis pajtása, az a kis gyerekleány...

Felemelkedik s néz, néz előre. Jobban akar látni mindent. Szinte nyeli tekintetével az alakokat.

És ismét más kép.

Férfi. Daliás, erős. Az övé az egész élet. Minden, amit nyújthat, minden, amit adhat. Tele marokkal szőr éléje minden gyönyörűséget, szépséget. Még a levegő is tele van mámorral. El. Megszerezhet magának minden fényt és pompát. Duzzad benne az erő, a kedv. A merre jár, suttogva sugnak össze s érzi, hogy e suttogás ő köréje von fényt. Lába elé szór a sors hirnevet, gazdagságot, szerelmet. Igen, szerelmet. Annyian volnának, akik szeretik. És ő mégis csak egyet lát. Hulladozó fehér virágokat, szertebontott szirmokat, melyek beborítják a pázsitot, meg a kis pajtást, a menyasszonyát...

Vajjon mi lesz még azokból a gőzölgő párákból? Lesz-e vége ezeknek a képeknek?

Igen, hullnak, hullnak a fehér szirmok. És hullnak, kavarognak a hópehelyek. Felkapja a szél és tánczol velük, akárcsak most ott kiűn. Egész forgatagot kap fel. Bántóan, élesen jajdul a száraz ágak között. Tompa, bus harangszót hajt el szerte. Lobogó fáklák fényét kiojtja és felhőrdülő, zokogó jajsztó vizet el. Kegyetlenül szétszaggatja a koszoruk virágait és szórja őket. Hullnak, hullnak a fehér, a széttépett szirmok a hóval borított sirhalomra, a fehér, halott kis pajtásra.

Iszonyú képek. A rettenetes fájdalom mind alakot öltének a fehér gőzben.

Összegörnyedve jár, kerüli az embereket. Minden, amiben hitt, amiben remélt, eltűnt, megsemmisült. Hirnév? mit ér az? Kivel ossza meg? Gazdagság, fény? vásárolhat azokon boldogságot? Hát van még ember? van még élet? Megundorodik önmagától, gyűlöli a munkát...

Szeretne most is felkiáltani. Miért gyötörnek ismét a szenvedések, az emlékek!

Éles csattanást hall... pisztolydörrenést... egy felvillanó lobbanást lát... aztán sokáig semmit.

Szeme előtt összefolyik a pára, olyan sűrű. Nem látja magát sokáig. Hisz akkor se látta. Arra ébred, hogy kiűn bugnak a karácsonyi harangok, mellette egy apáca imádkozik s ő érzi, hogy él. Először nagy gyönyörűséggel vesz tudomást a létezésről, átjárja az élet pezsgése, lüktet benne a vér. Eltölti az élet mámorát, azé az életé, mely kicsente őt a halál tornácából. Aztán eszmél. A bugó harangszó megtépi a lelkét. És végre is megnyugszik az életben. Nem kíván erőszakosan odajutni, ahonnan visszatért...

Már buzog, fő a víz. Már nem lát semmit. Az alakok eltűnnek, csak a lelkét mardossa az emlék. Az üres legény-lakásban nincs egy hang sem, mely lecsillapítaná lázongását, elcsillapítaná az erős, fájdalmas hangot, amely zug-zug benne tombolva, erősebben, mint ott kiűn a szél.

Serczegve pezsdül meg a láng. Felugrik. A szoba sötét, csak az asztalon világít a kékes lángnyelv. Csak a víz forr teljes erővel. Egy csavarás és a csillár fénye szét-

szóródik a szobában. Egy csipetnyi teát beledob a kannába, leönti a fővő vízzel és eloltja a borszeszlángot. Még egy-két perc s az eltűnt párákkal vége a látomásnak. Egy-egy pillanatra megsajdul benne az emlékek fájdalma, de a csészébe már beletette a rumot és a cukrot, a párolgó nedvet már ráöntötte. Eltűnik minden; a hulló fehér virág, mely beborítja a pázsitot, a tavasz, a nevetés, a kaczagó kis pajtás, ami elmúlt, ami fájt. Csak a tél marad meg szeszélyes játékaival.

Már ott ül az asztalnál és kavargatja a forró nedvet. Kész a csésze tea.

Muzeum, közintézetek ügyei.

A muzeumi felolvasás. E hó 15-én a museumegyesület által tartott felolvasáson, melyen a „Kavicsok“ című ismeretterjesztő történeti értekezést Varga Ferencz főgimn. tanár olvasta fel, a közönség nagyon is elenyésző számban vett részt úgy, hogy egybe vetve már az előző két felolvasás eredményével két következtetés vonható le, egyik az, hogy a művelt uri közönségre, a komolyabb tudományoknak vonzó erejük sincs, a másik az, hogy a közönség eléggé ismerős e tudományokkal és nincs szüksége már ez irányban való ismeretszerzésre; — a kettő közül melyik az indolentiának igaz oka, bajos volna eldönteni. — A további felolvasások sorozata ez: Január 5-én Ács Lipót tart felolvasást a „praeraffaelizmusról“ vagyis a Raffael festészetét megelőzőt festészetről. — Január 19-én Dr. Kramolin Gyula a „Lakás“ról egészségügyi orvosi szempontból. Februárban Kovács Aladár a népek piperézó hajlamairól az őskorban, a mostani vad népeknél összehasonlítva a mostani művelt népek pipere tárgyival.

Ajándék a muzeumnak. Bocskár Ferencz Alsónyékéről 4 drb. mézszobrászati edényt, Párkonyi Imre Gyöngyösről 3 drb. érmét, Komjáthy Sándor 1 drb. agyagedényt, dr. Lévy Dezső 8 drb. kéziratot. (Petrich Ferencz, Jámor Pál, Bekács Gusztávné, Sántha Károly, Rákosi Viktor, Wosinski Mór, Szarvas Mariska, Busbach Péter) ajándékozott a muzeumnak.

EGYLETEK, TÁRSULATOK

A Nádoresatorna társulat közgyűlése. Folyó hó 19-én tartotta a Nádoresatorna társulat Székesfehérvárott Szécsényi Sándor gróf v. b. t. t. társulati alelnök elnöklése alatt évi rendes közgyűlést. Önagyméltósága üdvözölte a nagyszámmal megjelent ártéri birtokosokat, s sajnálattal jelenti, hogy gróf Zichy Nándor társulati elnök gyengélkedése miatt akadályozva van egyúttal megjelenni, pedig már 50 éve annak, hogy mint elnök nagy buzgalommal s teljes odaadással vezeti e nagy kiterjedésű vizszabályozó társulat ügyeit. Indítványozza, hogy a társulat az elnök ur Önagyméltóságát 50 éves elnöki jubileuma alkalmával feliratilag üdvözölje. A közgyűlés a felirat elkészítésére felkéri Tóth Ödön, Tolnavármegyei tisztii főügyészét. A folyó ügyek elintézése után, Tolnavármegyét leginkább érdeklő ügy a kölesd-szekszárdi Sárvíz és Sió szakaszának szabályozása és védművekkel való ellátása került tárgyalás alá. A kulturális hivatalt által készített tervek s költségelőirányzat teljes egészében elfogadott. A munkálatok jövő év tavaszán teljes erővel megkezdhetnek. Ezen nagy munkálat elkészülte után az alsó szakasz mentén fekvő uradalmak és községek teljesen armentesítve lesznek. A szekszárdi határban levő Sárvíz kanyarok átvágva s teljesen szabályozva s véd művekkel ellátva lesz az ugynevezett völgyeségi patak is. Az igazgató választmány az elhunyt pénztárnok helyébe Tóth Dezső volt gazdatisztet választotta meg társulati pénztárossá.

TANÜGYI HIREK.

Pályázat. A „Tolnavármegyei Általános Tanítóegyesület“ saját tagjai számára a következő pályatételt írja ki: „Mit tehetne a tanító arra nézve, hogy az iskolás fiukat az elharapódzott dohányzásról leszoktassa?“ Jutalma 50 korona. Beadási határidő 1908. április 1. Az idegen kézzel és jelígyével ellátott pályamunkák Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanítóegyesületi elnökhöz terjesztendő be.

Szekszárd, 1907. december 21.

Tihanyi Domokos,

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Pályázat. A „Tihanyi alap“ 20 koronás jutalmára pályázhatnak a „Tolnavármegyei Általános Tanítóegyesület“ nek azon tagjai, kiknek gyermekei a közép- és felsőbb iskolába járnak, jó magaviseletüket és szorgalmukat iskolai bizonyítvánnyal igazolni tudják. Kérvények Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelőhöz küldendőek.

Szekszárd, 1907. december 21.

Tihanyi Comokos

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Tanító urak figyelmébe. Az új miniszteri rendelet értelmében a tanítói állomások javadalmazásának felvételéről szóló *jegyzőkönyv és korpótlék nyugta* jutányos áron kapható *Báter János könyvnyomdájában, Szekszárdon, Kaszinó-bazár.*

Államsegélyek. Geyer József paksi rk. tanító fizetésének 1000 koronára való kiegészítésére 50, — Puntschert Alajos paksi rk. tanító fizetésének kiegészítésére 72, korpótlékára 200, — Schwartz Ádám izményi ág. ev. tanító fizetésének kiegészítésére 245, Horváth József dunaföldvári rk. tanító fizetésének kiegészítésére 320, — Németh Gizella bedegi rk. tanító fizetésének kiegészítésére 340, — özv. Zsilli Dánielné nagyszékelyi ev. ref. tanítónő fizetésének kiegészítésére 160, korpótlékára 400 — és Jehn Ferenczné Molnár Jusztin dunaföldvári rk. tanítónő fizetésének kiegészítésére 74, korpótlékára 400 korona államsegélyt utalványozott a miniszter.

Magánvizsga. A szekszárdi polgári fiúiskolában a karácsonytáji magánvizsgálatok e hó 21-én tartatnak meg.

Tanítási jogositvány. Kocsis Sándor simontornyai ev. ref. tanítónak a taníthatáshoz a közoktatásügyi miniszter jogositványt adott.

Magániskolai engedély. *Breszlauer* Jolán okl. tanítónőnek a közoktatásügyi miniszter engedélyt adott arra, hogy Hőgyészen magán elemi iskolát nyithasson.

Nyilvánossági jog. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Selényi* Sarolta bonyhádi magán polgári leányiskolai igazgatónő iskolájának a nyilvánossági jogot megadta.

Iskolaszék megalakulás. A kányai rk. iskolaszék 1907. december 1-jén 3 évre újra alakult. Egyházi elnök: Kövesdi János, világi elnök: R. Takács Mihály, jegyző: Szigeti József és gondnok: Németh György lett.

Iskolák bezárása és megnyitása. A pinzehelyi rk. iskolák és a rk. óvoda hatóságilag bezárattott. A bonyhádi ág. ev. iskola megnyitattott. A szálkai iskolák bezárattak.

Államsegélyek. A közoktatásügyi miniszter Ruzsicska József műzsi rk. tanító fizetésének 1000 koronára való kiegészítésére 200 és korpótlékának fedezésére 400 kor. államsegélyt utalványozott, — Bedő Gábor paksi volt ev. ref. tanító 430 kor. államsegélyt a közoktatásügyi miniszter 1907. nov. 1-től beszüntette, mivel nevezett tanító Dunapentelére költözött.

Bérbeadott iskolaföldek. Bata község a községi iskolai alapvagyon 61 holdnyi területét 62 batabi lakosnak 1907 október hó 16-tól 1913 október 16-ig 2213 kor. 50 fillér évi összegért bérbeadta.

Miniszteri döntés. A m. kir. közigazgatási bíróság 3998/1907. számú ítéletében kimondotta, hogy a kisszékelyi nem rk.

vallásu lakosok a rk. iskolánál történt III. tanterem felépítési költségéhez nem tartoznak hozzájárulni.

SPORT.

— **Vadászatok.** Dombóvárról írják lupunknak, hogy Tüskén e hó 13—15-én tartották meg az évente szokásos nagy nyulvadászatokat, melyek az idén — mint másutt is — a rendesnél jóval kisebb eredménnyel végződtek, mert kevesebb volt a nyul, minek oka a nagy szárazság miatt visszamaradt vetésekben keresendő, melyek a nyulakat is kivándorlásra (!) készítetik, másrészt a rossz idő miatt több puskás lemondott, úgy hogy pl. a tüskei vonalhajtást, mely 18 puskát igényel, 12 puskával kellett megtartani, minek következtében sok nyul kitört. Ily kedvezőtlen viszonyok között is 766 nyul, 90 fogoly, 2 fácán, 1 ölyv, 4 szelid galamb, összesen 864 darab került terítékre. A vadászatban részt vettek özv. *Döry Jenőné, Döry Etelka, ifj. Brenrieder József, Döry Béla kamarás, Döry Ödön, Fiáth Elemér báró, Gaál István kamarás, Gaál Gyula, Lippay Zoltán, ifj. Márffy Béla, Nagy István, Reich Oszkár, Döry Hugó, Döry Jenő és Prak főerdész.*

Návay Emil közalapítványi uradalmi főfelügyelő folyó hó 19-én, a Bátaszékhez tartozó kövesdi erdőben kitünően sikerült vadászatot rendezett, melyen az uradalmi tisztikaron kívül Szekszárdról *Hazslinszky Géza* törvényszéki elnök, dr. *Hagymássy Zoltán* szolgabíró, *Rácz József* rendőral-kapitány, Bátaszékről *Mayer János* és *Lindner Károly* vettek részt. Terítékre került 2 szarvas 4 őz, 30 nyul és 2 róka. A vadászatot a házi gazda vendégszerető házában kedélyes lakoma fejezte be.

Faddon folyó hó 19-én *Grünwald* Lajos birtokos tartott jól sikerült hajtó vadászatot. A vadászatot 16 puskás vett részt, köztük Szekszárdról *Hajpál Sándor, Leicht Lajos, Molnár István, dr. Orffy Gyula, Tóth Gyula* és *Zsigmond Dezső*. Lőttek 115 nyulat és néhány foglyot. A vadásztársaságot a házigazda a kaszinóban fényesen megvendégelte.

Ma *Fónagy József* a várszegi területen és *Thassy László* uradalmi ispán az alsó-nyéki pusztán tart vadászatot.

Folyó hó 22-én *Vilcek Sándor* bérlő és *Birgner Jakab* intéző rendeznek vadászatot József pusztán és Ózsákon.

Szerkesztői üzenetek.

S—r A. urnak Dunaföldvár. Nincsen értelme, hogy egy hónappal ezeiőtt közölt dologra visszatérjünk. Beküldött nyilatkozata csak újabb polemikára szolgálna okul.

S. K. Sárszentlőrincz. Ugylátszik a poeta nem felejt, mindennap tanul egy új notát Köszönjük a szép karácsonyi ajándékot.

K—y Cs. Győr. Hálás köszönetet. Mai számunk díszre a pompás költemény.

NYILTTÉR.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

Kiváló nyálkaoldó és vízajtó hatása, borhoz, pezsgőhöz legjobb ital.

Főraktár:

Schlesinger Ignác czégnél, Szekszárd.

Karácsonyi ajándéknak

alkalmas

Imakönyvek

egyszerű és díszes kivitelben

Karácsonyfadiszek

Doboz

Levélpapírok

kiváló jó minőségben

A könyvpiaczon most megjelent

Irodalmi művek

jutányos áron kaphatók

Báter János

könyvkereskedésében Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Pályázati hirdetmény.

Fadd község előljáróságánál 1907. évi december hó 1-től kezdődőleg egy évi időtartamra, egy, az **adó és végrehajtási ügyekben jártas egyén** alkalmazást nyerhet.

Fizetése a községi pénztárból utólagos havi részletekben nyerendő évi 500 korona, ezenfelül az összes befolyandó intési és végrehajtási költségek.

Tartozik ezért a községi jegyzői irodában a kapott utasításokhoz képest írásbeli teendőket végezni, az összes adóbehajtási és bírósági végzések kézbesítésével járó teendőket felelősség mellett teljesíteni.

Okmányokkal felszerelt kérvények **1908. évi január hó 1-ig** alulírott előljáróságnál nyújtandók be.

Fadd, 1907 december 19.

Linka Károly
jegyző.

Orgován István
bíró.

Eladó.

1 éves mongolicza **tenyészkánok és koczák.**
1 másfél éves **muraközi mén-csikó.**

Wilczek Sándor
Lőzsef-pusztá.

1-3

Eladó ház.

Szekszárdon, a Széchenyi-utcai 1085. sz. ház, a Szekszárd Szálló szomszédságában szabadkézből eladó.

Bővebbet e lap szerkesztőségénél.

Ideális arcz-eréme a **zsirtalan DIANA ARCZKENŐCS** nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a **zsirszerű DIANA ARCZKENŐCS**

széplő, májfolt és mindennemű arc-tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor I kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárában Szekszárdon. 47-47

A „Párisi Mercur“ 2-2

villanyszínház

Szekszárdon, a „Szekszárd Szálló“ nagytermében **csak rövid ideig tartja előadásait.**

Eladó bikák.

A kajmádi gazdaságban fiatal, apaállatnak kiválóan alkalmas, vöröstarka tenyészbikák eladók; érdeklődők forduljanak a gazdaság intézőségéhez **Kajmád, u. p. Tolna.** 8-8

Üzemnagyobbítás

folytán kitűnő karban eladó Láng L. budapesti gépgyárában 1896. évben gyártott 275/425/500 méretekkel, 120 fordulattal bíró kompond kondenzátoros **gőzgép**, maganyomásu, hengere Rider vezérművel. Ezen gőzgép 9 légkörnyomásu, 33%-os maganyomásu hengertöltésnél 114 lóerőt indikál. Üzemben bármikor megtekinthető munkanapokon: 3-3

Szászy gőzmalomban, Tolna.

FRITZ L. GYULA

vas, szerszám és gazdasági gépraktára

Szekszárd, Dicenty-palota.

Ajánl **karácsonyi és ujévi ajándékoknak** alkalmas és hasznos tárgyakat, u. m.:

Konyhafelszerelési cikkeket
Valódi aczél evőeszközöket

Alpacca kanalakat

Rézmozsarokat

Hus- és gyümölcsdaráló készleteket

Decorált mosdóserviceket valamint

Lüttichi vadászfegyvereket

Különféle acélkorcsolyák gyári áruk mellett kaphatók

Revolvereket

Asztalos-, lakatos- és

Kovács szerszámokat

Rudvasakat, tengelyeket

Kályhákat

Takaréktűzhelyeket

Továbbá **gazdasági gépeket**

Répa- és szecskavágókat

Szénkénegezöket

és a vasszakmába vágó összes cikkeket, feltétlen pontos és megbízható

kiszolgálás mellett

3-3

IMAKÖNYVEK

remek kivitelben, legolcsóbb árban szerezhetők be

Báter János könyv- és papirkereskedésében Szekszárdon.

Takarmány eladás.

Nagy szolgálatot tesz az a gazdáknak, aki a mostani takarmányszűk világban a telelő marhák részére

egészséges, jó és olcsó erőtakarmány

beszerzését teszi lehetővé. — Ilyen jó és egészséges erőtakarmány a **DERBI MELASS**, továbbá nagyon jó takarmány a **száritott czukorrépa-fej**, melyeknek használhatóságáról igen ajánlólag nyilatkozott **Cselkó István** magyaróvári gazdasági akadémiai tanár. Fenti erőtakarmány gyárának tolnamegyei kizárólagos vezérképviselője: 5-6

Eisner Sándor Bonyhádon,

kinél az kapható és aki egyidejűleg készséggel szolgál legkimerítőbb felvilágosítással.

A Derbi Melass **Szekszárdon Schlésinger Ignác, Tolnán** pedig **Trutzer S. és Tsa** nagykereskedő uraknál és kapható.

SEINER LIPÓT

férfi és női divatáruháza

3-3

Szekszárd, Dicenty-palota.

Női felöltők, szörmeboák

Legdivatosabb

Férfi és női ruhakelmék

Blousok

Női alsószoknyák

Fehérneműek, czipők

Jutányos áruk!

Divatos kalapok

Keztyük, nyakkendők

Női és férfi divatáruk

Vászonáruk

Asztalneműek

Szőnyeg és ágyterítők

Nagy választék!

1908.

évre szóló

NAPTÁRAK

Igen szép

Imakönyvek

diszes bőrkötésben

HEGEDÜK,

hegedü alkatrészek,

kiváló jó minőségben

Báter János

könyvnyomdájában, könyv-, papir-,
rajz- és írószer-kereskedésében.

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

AKAR ÖN

kedves nejének vagy leányának valami értékes karácsonyi vagy újévi ajándékot vásárolni? Akkor vegyen egy

Eredeti Singer varrógépet,

a mely csak ott kapható, ahol az üzlethelyiségen ezen czim látható.

2-2

Singer Co. varrógép r.-t. Szekszárd, 638 br. Augusz-ház, a nagyvendéglővel szemben.

HIRDETÉSEK

jutányos áron vétet-
nek fel lapunk kiadó-
hivatalában.

3174. sz.

1907.

Pályázati hirdetmény.

A Tolnavármegye központi járásához tartozó Sióagárd nagyközségben türesedésbe jött **jegyzői** és **segédjegyzői** állások betöltésére pályázatot hirdetek.

A jegyzői állás javadalma: 1600 korona, melybe 3 kat. hold föld haszonélvezete 60 korona értékben van beszámítva, — természetbeni lakás, adóbehajtási illetékek, a fogyasztási adók kezelési díjának fele része, a marhalevelek kiállítási díja és a magánmunkálatokért a szabályrendeletileg megállapított díjak.

A segédjegyzői állás javadalma: 1000 korona fizetés és végrehajtások teljesítésekor 2 kor. napidíj.

Felhívom a pályázni akarókat, hogy az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előírt képesítést és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **1908. évi január 10-ig** hivatalomnál benyujtsák.

A választást Sióagárd község-házánál 1908. évi január 11-én d. e. 9 órakor fogom megejteni.

Szekszárd, 1907. december 14.

Bajó Pál,
főszolgabíró.

118. sz.

bk. 1907.

Hirdetmény.

A szekszárdi Ferencz közkórházban létesített bábaképző-intézetnek 1908. évi tanfolyama **február hó 1-én** veszi kezdetét. A tanfolyamban résztvenni óhajtok **1908. január hó 30-ig** jelentkezzenek személyesen vagy írásban okmányaik beküldése mellett a kórház igazgatóságánál.

A felvételhez szükséges okmányok:

1. Keresztlevél.
2. Erkölcsei és illetőségi bizonyítvány.

Husz évnél fiatalabb nők semmi esetben, negyven évnél idősebbek pedig csak azon esetben vehetők fel, ha mint községi vagy kórházi, illető hatóságok által küldetnek be.

A hallgatók kötelesek az intézetben lakni s ellátási költségeiket — havonként 16 koronát — a kórház gondnokságánál havonként előre megfizetni. Ezen havi ellátási díj szegény és szorgalmas tanulóknak elengedtetik az első havi részlet kivételével, melyet a felvételnél minden tanuló köteles előre lefizetni.

Vizsgadíj 40 korona.

Kötelesek ezenkívül a hallgatók a tankönyvet saját költségükön megszerezni. A tankönyv ára 4 korona.

A tanfolyam tartama 5 hónap; az előadások magyar és német nyelven tartatnak. A tanfolyam bevégeztével vizsgálat tartatik s azok, kik annak sikeresen megfelelnek, **az egész országban érvényes** oklevelet nyernek; az oklevél kiadása előtt azonban kötelesek az előírt bábáeszközöket maguknak beszerezni.

Közhirre teszi továbbá a kórház igazgatósága, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium költségén berendezett szülészeti osztályra a terhesség előrehaladottabb állapotában levő nők bármikor felvétetnek s tekintet nélkül vagyoni viszonyaikra, ingyen ápoltatnak.

Szekszárd, 1907. december havában.

1-2

A szekszárdi Ferencz közkórház igazgató főorvosa.

Felhívás.

Dunaszentgyörgyön 1907. évi szeptember hó 18-án elhalt **Braun Salamon** hagyatékában érdekelt mind nagykorú örökösök egymással megegyezni nem tudván, azok egy részének képviselőiben és megbízásából figyelmeztetem mindazokat, kik néhai Braun Salamonnak akár váltó, akár kötelezvény, vagy más adóslevél alapján vagy anélkül és bárminő jogzimen bármilyen összeggel adósai voltak és most a hagyatéknak adósai, hogy tartozásaikat az örökösök egyikének vagy másikának kezeihez **különbeni újbóli fizetési kötelezettség terhe alatt** csak úgy fizethetik, ha erről alulirottat, mint az örökösök egy részének megbízottját, vagy pedig a paksi kir. járásbiróság mint hagyatéki bíróság által a hagyatéki tárgyalással megbízott Hagymássy Károly ur, paksi kir. közjegyzőt értesítik és a visszakapott adóslevelet bemutatják.

Felkérem egyuttal mindazokat, akik eddig az örökösök bármelyikének kezeihez esetleg valami fizetést teljesítettek, erről a hagyatéki vagyon megállapítása végett engem **az én költségemen** mielőbb értesíteni sziveskedjenek.

Kelt Pakson, 1907 december 18.

Freund Gyula dr.
ügyvéd, paksi lakos.

Községi, közigazgatási, lelkészi stb.

Nyomatványok a legújabbak
árakon beszerezhetők

BÁTER JÁNOS

könyvnyomdájában.

300

kötetből álló, jókarban lévő könyvtár
féláron eladó

Báter János könyvkereskedésében

Nagyobb maradékok

és különféle olcsóságok raktára

Mayer tanintézet átellenében Szekszárd, Széchenyi-u. 647.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy sikerült egy férfi és női divatáru üzlet nagyobb esőtömegét megvennem és így abban a helyzetben vagyok, hogy olcsó árak mellett, kitűnő minőségű árut becsáthatok t. vevőim rendelkezésére.

Raktáron tartok legújabb divatu

**ruhakelméket, férfi szöveteket, barchet, schiffon és vásznakat
ágyterítőket, abroszokat**

**futó- és pamlagszőnyegeket, harisnyákat, trico árukat, női és
férfi cipőket, ernyőket stb.**

Karácsonyi játéktárgyak

14 fillértől 1 koronáig.

2-2

Legszebb és legcélszerűbb karácsonyi ajándék
egy elegáns női felöltő

Kapható:

Márkus Testvérek rőfös, divatáru üzletében

Garay-tér (Dr. Spitzer-ház)

SZEKSZÁRD

A polgári iskolával szemben

Nagy választék és bámulatos olcsó árak

mindennemű ruhaszövetek, pargitok, vásznak, kanavászok,
selyem- és mosószövetek, ágyterítők és paplanokból.

Díszmű és játékaruk

mélyen leszállított árakon.

2-2

Ovodák, menházak és cselédjeik részére kivételes olcsó árakat számítunk.

Ifjúsági íratok

mélyen leszállított áron

Báter János

könyvkereskedésében

Szekszárd, Kaszinó-bazár

HIRDETMÉNY!

Legjobb minőségű, vasalni való

F A S Z É N

5 kilótól kezdve kilója 12 fillér, nagyobb vételnél és viszontelárusítóknak kedvezmény. — Porosz és salgótarjáni kőszén (darabos).

Felvágott kemény tűzifa, elsőrendű legjobb minőségű szilfahasáb

10 kiló 32 fillér, métermázsánként 2 kor. 80 fill., továbbá mindennemű hasáb-, ugyszintén dorong-tűzifa jutányos áron, saját telepemen, a vasúti indóházzal szemben kapható.

Kívánatra a fát, ugyszintén a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

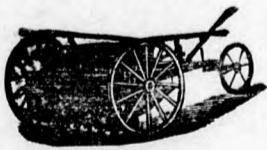
Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

SZEKSZÁRDON. 10-10

A pécsi országos kiállításon kitüntetve.

DEBULAY IMRE

lakatos üzlete

Szekszárdon.

Állandó raktár saját készítményű

takaréktűzhelyekben,

továbbá raktáron tart 22-26

vetőgépeket,

szecska- és répavágót, kukoricza-morzsolót stb.

Egy benzínmotoros cséplőgarnitúra eladó

Üzlet áthelyezés saját házamba, Garay-tér.

Üzletemet teljesen modernül rendeztem be, gazdagon felszerelve **ékszer, arany, ezüst** és **chinaezüst tárgyakkal**, valódi fehér, alpaca ezüsttel átvont evőeszközökkel, **15 évi felelősség mellett.**

Raktáron tartok: arany, ezüst, aczél, nickel **zsebórákat**, fali-, inga-, ébresztő órákat, a jelenkor legpontosabban járó óráit, ugymint: **Schaffhausen Longines Omega, Tawannes Wath Ch. Graziosa** világhírű pontosságú órákat 3 évi jótállás mellett; továbbá **tajtpipákat, szivar és cigaretták szipkákat, szemüvegeket** bármely megoperált szemhez is és mindennemű apróbb tárgyat.

Szakmámba vágó **mindennemű javítások, átalakítások, vésések gyorsan, pontosan és olcsón eszközöltetnek.**

Schulz Gusztáv

órák és ékszerész.

23-52

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, ferdénnyöttek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos u. 8., félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésre áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelező.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés!

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus czikkék a legfinomabb minőségekben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tuzatonként 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: Az ember egészsége* című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága. 13-52

Legjobb minőségű

Teát, Rumot, Kávét

3-3

az alant jegyzett legolcsóbb áron ajánl:

Gauzer Ádám

fűszer, esemege és déligyümölcs-kereskedő.
Szekszárd, Kaszinó-bazár:

1 kg. legfin. Mandarin-tea	K 14.—
1 " " Császár-keverék	" 18.—
1 lit. üveg legjobb Cuba rum	" 2.—
1 " " Jamaikai rum	" 3.20
1 kg. legfin. Portorico-kávé	" 2.80
1 " " Cuba-kávé	" 3.20

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék.

Szekszárd és vidéke tisztelt hölgyközönségének szíves figyelmébe ajánlom most megérkezett legújabb párisi divatu téli

női kalap-ujdonságaimat

a legelegánsabb kivitelben.

Különösen ajánlom csinoságuknál és olcsóságuknál fogva a raktáron lévő **gyermek és sport-kalapokat**, melyek minden versenyt felülmulnak.

Gyermek-kalapok díszítve 3 koronától kezdve feljebb kaphatók.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

Gyászkalapok és fátyolok nagy választékban

Frának Jánosné

Szekszárd, Széchenyi-utca.

Csak szakértő műgépeszektől vegyünk varrógépet!

Az eredeti

187

AFRANA és WETTINA

varró és műhimző gépek

a jelenkor legtökéletesebb varró és műhimző gépei

és a modern varrógéptechnika remekei.

Ezen varró és műhimző gépek, valamint az általunk vezetett **Singer** családi, **Central-Bobbin**, karikahajós és minden más rendszerű varrógép jóságáért, kiváló aczelszerkezetének szabatos és megbízható működéseért

tíz évi kezességet

vállalunk, mely idő alatt előfordulhat bármely néven nevezhető hibákat és töréseket, melyek anyaghiba folytán álltak elő, teljesen ingyen javítjuk. Állandó nagy raktár minden rendszerű varrógépből családok, varrónők és iparosok részére, **kedvező részletfizetésre is.** Varrógépek javítására szakértő műszerészünket bárhova vidékre is kiküldjük.

Varrógép és kerékpár javítások szakszerűen és olcsón eszközöltetnek tolmegy első és legnagyobb kizárólagos gépüzletében:

MÜLLER TESTVÉREK

műgépeszknél, varrógép, kerékpár, írógép és gazdasági gépek raktára

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

26-26